

Slivniški pogledi

| december 2021 | letnik 8 | številka 80 |

OBČINA
CERKNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osrednek | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

9 772386 011900 6

- 3 Uvodnik
- 4 Intervju

Maks Ipavec

- 7 Iz občinske hiše
- 10 Aktualno
- 12 Gospodarstvo
- 14 Utrip
- 15 Ljudje med nami
- 16 Dogaja se
- 22 Notranjska, obujena in dragocena
- 24 Koledar odvoza odpadkov 2022
- 26 Vodooskrba na meji
- 29 Dediščina
- 30 Kultura in kulturniki

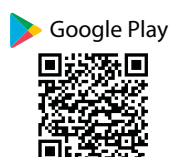
- 33 Stare slike
- 34 Naša društva
- 36 Razpis
- 38 Šport

Luka Stražišar

- 39 In memoriam
- 40 Mladi mladim
- 42 Obveščamo
- 44 Ideja za izlet
- 45 Notranjski regijski park
- 46 Razgibajmo možgane
- 47 Komunala
- 48 Napovednik

Notranjska

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklje ob Gori in bodi obveščen o dogajanju!

Slivniški pogledi – glasilo občine Cerklje ob Gori
Izdaja: Občina Cerklje ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklje ob Gori.
Fotografija na naslovnici: Dobrodošlica letu 2022, fotograf: Ljubo Vukelič
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklje ob Gori.
Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklje ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklje ob Gori in prihodkov oglaševanja.
Odgovorna urednica: Maruša Opeka
Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič
Urednik fotografije: Ljubo Vukelič
Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avraora AS, d. o. o.
Tisk: Para tiskarna, d. o. o.
Naklada: 4120 izvodov
ISSN: 2386-0197

✉ **Naslov uredništva:**
Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklje ob Gori

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si
📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Drug za drugega in ne drug proti drugemu!

📷 Ljubo Vukelič

Predzadnjo novembrsko nedeljo sem šla na Slivnico, sama. Mrzlo jutro in čas zase. Zazdalo se mi je, da je to dober načrt. Zadnje čase nimam težav, da sem sama in da sem v izjemno majhnem krogu meni dragih ljudi. In ja, veliko razmišljam, kje sem, kam grem in kakšen svet me obdaja. Veste, da sem pred dvema letoma, ko se je to vse skupaj začelo, tako naivno verjela, da

živimo v precej prijetnem okolju, svetu, če že ... A bolj ko so stvari uhajale izpod kontrole, bolj mi je bilo jasno, da se motim. Pa ne me narobe razumeti; še vedno je veliko ljudi, ki mislijo in delajo dobro – ljudi, ki jim dejansko ni težava poslušati nekoga, s katerim se ne strinjajo, in se morda iz pogovora skušajo celo kaj naučiti. Kaj je pripeljalo do ravni komuniciranja, ki smo ji priča na različnih družbenih omrežjih in tudi na ulici, ne vem. Kaj se dogaja v glavi nekoga, ki zaradi nastalega stanja ves svoj gnev zlije na nič hudega slutečega študenta v trgovini ali natakarja v gostilni, mi nikoli ne bo jasno. Resno, ljudje? Nedolgo nazaj sem ujela kratek pogovor o tem, da je negativno precej glasnejše od pozitivnega. In veste kaj? Ne bi se mogla bolj strinjati z zaključkom, da živimo v svetu, ki kriči od negativnosti in samo še tiho šepeta o vseh pozitivnih stvareh.

December je že, ko berete novo številko Slivniških pogledov in zadnjo letošnjo. Našli boste veliko dobrih in pozitivnih zgodb ljudi, morda celo svojega soseda, prijatelja. V resnici smo malo pozabili, da je svet, ne glede na vse, precej lep. In če se vrnem na začetek, ko sem vam povedala, da sem šla na Slivnico. Čudovit dan je bil, tišina in nekaj ljudi. In res je bil dober občutek, da smo še sposobni dviga glave in pogleda neposredno v oči, nasmeha in morda celo kakšne spodbudne besede, »saj bo šlo, zdaj ni več daleč do vrha«. Še vedno imam rada takšne trenutke, bežna srečanja z iskro v očeh.

Včeraj je bil ravno prvi dobri mož na obisku, sveti Miklavž, in verjetno so bile iskrice v očeh zjutraj pri najmlajših, ko so z največjim pričakovanjem pritekli pogledat v košaro, kaj jih čaka. Do konca leta prideta vsaj še dva dobra, v resnici pa smo dobri lahko čisto vsi. In namesto da se neprestano jezimo, obkladamo drug drugega z različnimi vrstami živali in besno delimo povezave po družbenih omrežjih ... ustavimo se malo, ustavimo ego. Predihajmo. Morda vzemimo list papirja in zapišimo, za kaj smo hvaležni. Vzemimo dobro knjigo, izdelajmo voščilnico, nekoga pokličimo. Odložimo vse, kar nosimo in nas vleče k tlom, ter samo bodimo.

Pa ne samo decembra, tudi vse mesece v letu 2022 vam skupaj s člani uredniškega odbora Slivniških pogledov želim mirnosti in vere v to, da v osnovi nikoli ne bi smeli delati drug proti drugemu, ampak le drug za drugega.

Srečno!

Sabina Popek Simšič

Maks Ipavec

Maks Ipavec je od leta 2006 župnik v župniji Begunje pri Cerknici, kamor se je vrnil po več kot dvajsetih letih. Prvič je v Begunjah deloval kot župnik od leta 1982 do leta 1987. Je velik ljubitelj tako svetovne kot slovenske književnosti in je letos že izdal dve monografiji: Pričevalci vstalega Kristusa in Duhovnik med nebom in peklom. Zadnjo je izdal ob svoji 70-letnici in predstavlja oris njegovega življenja.

Od kod izvira priimek Ipavec?

Iz Vipave. Prvotno je bila Vipava Ipava, prebivalec je bil Ipavec. Potem je šla ena smer rodovnika na Štajersko, ena pa v Belo krajino. Nekaj pa jih je tudi okoli Postojne. Bili so glasbeniki in zdravniki. Izvirajo iz Šentjurja pri Celju in so bili veliki domoljubi. Zato je Gustav Ipavec zapisal pesem Slovenec sem.

Je bil Gustav Ipavec, avtor slavospeva slovenstvu Slovenec sem, vaš sorodnik?

Ja, po atovi liniji je daljni sorodnik. Napisal je čudovito pesem, ki jo vedno radi slišimo in pojemo. Meni to veliko pomeni, ker je bila takrat Slovenija zelo ogrožena. V Mariboru so veliko bolj govorili nemško kot v Celovcu. Potem je iz ponosa nastala ta pesem: Slovenec sem od zibeli do groba. Ni bil pa pomemben samo Ipavec; tudi Rudolf Maister je bil zelo pomemben. On je zadnja leta preživel na Notranjskem, na Uncu. Tudi Slomšek je bil pomemben. Slomšek, Maister in Ipavec – to so bili domoljubi. Veliko so naredili, da smo Štajersko ohranili.

Poezija vam je blizu.

V srednji šoli smo imeli zelo dobro profesorico Maro Jevnikar. Znala je preprosto in živo povedati, da nismo spali. Ko sem šel k vojakom, sem vzel s seboj Prešernove poezije, pa tudi Balantiča, Ketteja, Murna, Župančiča.

Ste jih imeli doma?

Ja. Že v gimnaziji sem začel kupovati knjige. Imam izredno veliko knjižnico. Pet sob, polnih knjig. Ne vem, kam bi jih še dal. Nimam vsega v Begunjah, nekaj imam pri bratu v Zalogu pri Cerkljah na Gorenjskem. Mama mi je rekla: »Ti ne boš umrl na postelji, ampak na knjigi.« Že v osnovni šoli

Maks Ipavec je od leta 2006 župnik v župniji Begunje pri Cerknici, kamor se je vrnil po več kot dvajsetih letih.

sem rad bral, moj oče je bil zelo dober bralec in me je navdušil. Čeprav je bil samo mizar, se je izobrazil prek branja. Zelo rad prebiram dobre, kakovostne knjige, prozo.

Nekje sem prebrala, da vam je zelo blizu Dostojevski.

Ja, zelo. Z njim sem se srečal že v gimnaziji. Pozneje sem ga kot duhovnik še več bral. On je izredno prodrl prav v človekovo dušo. V njegovih romanih vidiš res pravo podobo človeka, ki se giblje med nebom in peklom. Tudi svoji zadnji knjigi sem dal ta naslov. Tudi naš Prešeren je nekje zapisal: v sebi nosim ali pekel in nebo. Lahko nosiš v srcu dobro ali ljubezen, lahko pa tudi hudobijo, sovraštvo. Lahko pa tudi med ljudmi doživljaš to. Fajn je, če se človek vedno odloči za dobro in se varuje zla in pekla. Dostojevski je problem človeka obdelal v svojih romanih. Zločin in kazen je najbolj tipičen roman. V njem

je analiziral zločinca, ki je spoznal svojo zablodo in se pokesal. Pa Bratje Karamazovi. Ti so neprekosljivi. Boljšega skoraj ni na zemlji človek naredil. Dostojevski je tudi največkrat prevajan za Svetim pismom.

Kako pa ste kot duhovnik sprejeli glavnega junaka Zločina in kazni – glede na to, da je vzel pravico v svoje roke? To ni ravno v skladu s krščanskim naukom, kajne?

Dostojevski mu je dal priimek Raskolnikov – bil je v sebi razklan. Podobno je tudi v romanu Bratje Karamazovi. To je bilo vse v srcu Dostojevskega. Dmitrij, Ivan in Aljoša so zelo tipični bratje. Mene je ta roman ali pa sploh Dostojevski osvojil, ker je gradil na Bibliji. On je za začetek romana navadno dal citat iz Svetega pisma. Na nočni omarici je vedno imel to knjigo življenja. Pred smrtjo je rekel ženi Sonji: »Preberi mi še zadnjič, kako je Jezus obudil Lazarja.« Mislim, da je bila to

čisto zadnja stvar, ki si jo je želel. Pa Priliko o izgubljenem sinu je rad bral. Vse je gradil na božji besedi, ker je videl, da je tako učinkovita, da prodre do človeškega srca. Všeč mi je, ker je duhovno močan.

Škof Kvas je bil vaš stric. Vas je on navdušil za duhovniški poklic?

Sem iz družine, kjer je bilo krščanstvo doma. Oče je želel tudi postati duhovnik, a je njegov oče zgodaj umrl in ni mogel iti študirat. Postal je mizar. Je bil pa vesel, ker sem se jaz odločil za duhovniški poklic. Me pa ni nihče silil v ta poklic. Niti starši. Čisto sam se odločil, ker sicer ne bi toliko časa vztrajal.

V mladih letih ste bili navdušen planinec.

Prek planin sem doživljal božjo lepoto. Prešeren je čudovito rekel, da je to samo sled sence zarje onostranske gloriole. Lepota narave, tudi naša Slovenija. To je res raj pod Triglavom, kot je Cankar zapisal. Če greš od Triglava proti Prekmurju, kamorkoli. Povsod je res veliko lepega. Pa premalo prijatelji smo. Vedno sem skušal biti graditelj mostov. Med levimi in desnimi, med vernimi in nevernimi. To, da se tako parcelirajo ljudje, prepirajo, to ... Mi smo premajhen narod za prepiranje. Nas je samo za eno večje evropsko mesto. Dva milijona: to je petina Pariza. Prešeren je že zdavnaj videl ta problem, zato je pa napisal Zdravljico. Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo; otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo. Kdaj bomo to Slovenci dosegli? In v parlamentu, v družbi in cerkvi. Saj je povsod premalo te sloge in edinosti.

Pravite, da je v slogi moč nekega naroda.

Ko je nastajala naša država, smo bili nekaj časa zelo složni. Ampak potem se je pa začelo cufanje, kreganje. Meni to nikoli ni bilo všeč, ker duhovnik je dolžan vedno delati za vse ljudi. Vidim, kjerkoli sem. Tudi tukaj na Notranjskem so se dogajale hude stvari v vojnih časih. Tudi če pride do vojne, moramo biti skupaj, morami biti prijatelji. To občudujem pri izraelskem narodu. Kako so oni povezani, kako

skupaj držijo in so ponosni. Če Izraelec uspe, dobi nagrado. So vsi ponosni. Pravijo: »Naš človek je dobil nagrado.« Ne rečejo: »Zakaj je on dobil, ne pa jaz?« To bi najbrž pri nas rekli. Meni veliko pomenijo športna odlikovanja, ne glede na to, kdo jih je dosegel.

» Prešeren je čudovito rekel, da je to samo sled sence zarje onostranske gloriole.«

Kateri pisatelji pa so vam še blizu?

V svetu je Dostojevski čisto na vrhu, potem Tolstoj. Zelo sta si podobna. Zelo cenim naše pesnike, pisatelje, recimo Cankarja. Imamo ga za najmočnejšega; morda zaradi čudovite slovenščine. Izredno je znal prodreti v človeka, toliko da te prav hipnotizira, npr. s črticami. Je pa zelo pristen, iskren. Spoznal je, kdaj je naredil greh. Ko je skodelico kave zavrnil, je zavrnil mamino dobroto. Pa tudi Finžgar mi je všeč. Saj sta bila prijatelja s Cankarjem. Nazadnje ga je Finžgar celo spovedal pred smrtjo – tako pravijo. Finžgar je kot župnik videl človeško življenje. V romanih in ljudskih igrah je opazoval ljudsko življenje. Njegove ljudske igre so še vedno ene najboljših, kar so jih napisali slovenski pisatelji. Finžgar je bil sam duhovnik, je videl, poznal težave ljudi in je tudi sam zelo trpel kot duhovnik. Tudi glede celibata ni zdržal, je imel tudi enega/ dva otroka, je pa ostal zvest duhovnik. Je ogromno naredil kot pisatelj za naš

» Imam izredno veliko knjižnico. Pet sob, polnih knjig. Ne vem, kam bi jih še dal.«

narod. Potem so pa še drugi. Pregelj je zelo pomemben. Morda se ga danes premalo upošteva. Je pa duhovno najmočnejši. Bogoiskatelj. On je napisal roman Bogovec Jernej. Bevk mi je tudi všeč. Ker je bil tako narodni. Kot primorski pisec je videl, kako je narod ogrožen. In je potem vrhunsko napisal Kaplana Martina Čedermaca. Prikazal je pravo podobo dobrega duhovnika, ki ima rad narod.

Vi ste pa tudi že kar nekaj knjig napisali.

Ja, že prej v Ribnici sem jih kar precej. Najprej Kroniko župnije Ribnica, potem sem izdal Pisma podeželskega župnika, ki sem jih dve leti pisal za Nedeljski dnevnik. Milan Meden, glavni in odgovorni urednik Nedeljskega dnevnika, me je prosil, da sem dve leti vsak teden napisal eno pismo. V dobi prejšnjega komunističnega režima so mi to pustili. Milan je bil dinamičen novinar in videl, da je prav, da tudi kristjani in duhovniki sodelujemo pri časopisu. Potem sem izdal ta pisma v knjigi Moč ljubezni. Sledila je Luč slovenskega naroda, kjer sem obdelal slovenske pesmi. Nato še Če pozabim tebe Slovenija, kjer sem napisal domoljubne stvari, članke, razmišljanja. Naprej je bila Kalvarija Notranjske dežele, kjer sem tragedijo med vojno in po vojni obdelal, trpljenje, toliko žrtev ...

Letos ste pa izdali že dve knjigi.

Ja. Imel sem duhovne vaje za devet skupin: škofje, bogoslovci, duhovniki, redovniki, salezijanski duhovniki, ki so tudi v Cerknici. Smo prijatelji in sem imel za salezijansko skupnost v Sloveniji trikrat duhovne vaje. Potem sem vse to zbral skupaj, vseh 30 meditacij, in dal knjigi naslov Pričevalci vstalega Kristusa.

Na prvi strani je slika umetnika Tomaža Perka.

Ja, Notranjec Tomaž Perko je naslikal Marijo Magdaleno, ki se ji je Jezus po vstajenju najprej prikazal. In dejansko je bila ona prva pričevalka, misijonarka za Jezusa, ki je vstal iz groba.

Za svojo 70-letnico, ki ste jo obeležili oktobra, ste izdali knjigo o svojem življenju.

Za 70-letnico sem pripravil oris svojega življenja, od otroštva, mladosti, prek osnovne šole, gimnazije, tudi vojaščino sem dal noter, kjer sem še služil v stari armadi, pa je bilo kar lepo. V Črni gori smo veliko lepega doživeli. Potem sem pa bil najprej nedeljski kaplan v Trebnjem, nato v Ljubljani – Sv. Jakob. Dobro sem se vživel v mestno okolje, čeprav sem sicer doma z vasi. Potem pa Dobropolje, Begunje, Ribnica, Naklo, pa spet Begunje.

V Begunje ste prvič prišli že v osemdesetih letih.

Iz Dobropolja sem prišel v Begunje za pet let. Tu sem doživel veliko lepega. Čeprav je bil prejšnji režim, so mi kar pustili, sem lahko veliko dobrega naredil in mi niso nikoli načrtno nagajali. Se je pa bilo treba truditi. Menim, da človek ne sme nikoli drugače mislečih poniževati, jih zafrkavati. Jaz se tudi z nevernim, drugače mislečim rad pogovarjam. Ali pa z oddaljenim ali z nasprotnim, ki kritizira cerkev ali krščanstvo. Med pogovorom najdeva skupne točke in skupni jezik. In tiste nestrpnosti ni več. Moti me, če nekdo kritizira krščanstvo,

mlad, lahko veliko narediš.« In sem šel v Ribnico. Bilo je veliko lepega, ker je to močna župnija. Imela je tudi veliko pomembnih ljudi. Najbolj znan je Jakob Petelin Gallus. Še sedaj so tam priimki Petelin, Peterlin. Skoraj zagotovo je bil Ribničan. Potem je delal na Češkem. Tam je bil tudi p. Stanislav Škrabec, ki mi je dal spodbude, da sem še bolj vzljubil slovenski jezik, saj je on kot pater preučeval naš jezik in veliko doprinesel. Bil je res mojster. Tudi Zmaga Kumer, ki je zbirala narodno blago, ljudske pesmi, izvira od tam. Potem so pa še drugi znani Ribničani. Najbolj so znani kot suhorobarji, šaljivci.

V Begunje ste se vrnili po skoraj dvajsetih letih.

Eno leto sem upravljal tako župnijo Sv. Vid kot Begunje. Povsod so bili veseli, ker sem prišel; tudi Vidovci so me lepo sprejeli. Sedaj tja hodi bloški župnik Simon Virant. Eno leto sem bil pa jaz za obe župniji. Sedaj je to velik problem, ker je duhovnikov tako malo. Zato pridejo manjše župnije pod soupravo večje. Tudi za Begunje ne vem, kako bo v bodoče. Za zdaj sem še tukaj, ampak se zelo slabša stanje, ker ni novih maš. Včasih je bilo po 50, 60 novomašnikov, sedaj so po dva, trije, štirje.

Vas to čudi?

Ja. Sedaj ko je demokracija, bi človek mislil, da se bodo bolj odločali, ker ni nadzorstva. Takrat smo bili malo nadzorovani, so nas opazovali. Takrat so nas skušali prepričati, da bi šli v drugo smer. Mene so še za partijo navduševali pri vojakih. V osnovni šoli me je učiteljica prepričevala, da ne bi šel naprej za duhovnika, a sem zdržal. Zdi se mi, da smo bili takrat bolj veseli kot kristjani – smo prenesli kakšno stvar. Sedaj je pa svoboda pa več materializma, manj je velikodušnosti, pripravljenosti na žrtve. Zato se ustvarja tudi manj družin. Družine imajo enega, dva otroka, tretjega redkokje.

Letos je Maks Ipavec izdal dve monografiji: Pričevalci vstalega Kristusa in Duhovnik med nebom in peklom, v kateri je orisal svoje življenje.

pa ga ne pozna dovolj. Ko poznaš dobro Sveto pismo in krščanstvo, ga ne kritiziraš več toliko. So pa bile napake, kot vemo, v dvatisočletni zgodovini krščanstva ni bilo vse v redu. Bili so tudi grešni papeži, pa so bile križarske vojne, doba čarovništva. Saj večina duhovnikov tega ni verjela, ampak jaz sem bil presenečen, da je celo Valvasor, ki je bil tak zgodovinar, bil kar prepričan, da je na Slivnici neka oblika čarovništva. To je bila taka doba, da so se potem maščevali, ene obsodili za čarovništvo.

Potem ste šli v Ribnico, kjer ste prejeli Urbanovo nagrado in pisali za njihovo občinsko glasilo?

Iz Begunj sem moral kmalu proč, čeprav sem se že dobro vživel. Nadškof Šuštar me je prosil z besedami: »Zdaj si

Nekaj časa ste bili potem župnik blizu domače župnije.

Ja, po Ribnici sem dobil gorenjsko župnijo blizu doma. Naklo pri Kranju. Skoraj sosednja je ta župnija moji domači župniji. Zaradi bolezni sem se odločil, da grem drugam, ampak prehitro. V Naklem so bile številčno močne družine, čudovite. Tam so mi rekli: imamo radi in materialne dobrine in otroke. Ni vedno standard kriv, da niso družine večje. Tudi v cerkev so hodili eni, ki so bili premožni. Eni mislijo, da samo revni hodijo v cerkev. Če je zares kristjan, bo šel v cerkev, bo znal deliti svoje bogastvo. Tam so redno skrbeli tudi za bogoslovce. Poljskih pridelkov smo vedno dobili veliko iz Naklega. To se mi je zdelo znamenje velikodušnosti.

Kaj pa je po vašem mnenju rešitev?

Upam, da bo obrambni refleks zmagal, da bodo ljudje videli, kako se stara narod. Trije bi morali delati za enega upokojenega, sedaj je menda ena ena. To je hudo. Se nam menda obetajo težji časi, a jaz nisem pesimist. Pravim, naš narod je delaven, tapravi Slovenci smo; pridni, zavzeti, delavni, iznajdljivi. Imamo nekaj tega, kar imajo Židje v večji meri. Samo prijatelji nismo dovolj, to nas pa ovira, da ne dosežemo marsičesa. Sicer bi bila Slovenija druga Švica, če bi znali bolj sodelovati med seboj, biti povezani, ne ljubosumni. Pa nič koristi nimamo od ljubosumnosti. Če vidiš, da ima sosed novo hišo, in si ljubosumen. Pa saj ti nimaš nič več, če si ljubosumen.

Vsem bralcem Slivniških pogledov želim blagoslovljene božične praznike ter srečno in mirno novo leto 2022.

Strani ureja: **Maruša Opeka** Fotografija: **Ljubo Vukelič, Tine Šubic**

Občinski proračun v prvem branju potrjen

17. novembra so se svetnice in svetniki sestali na 20. redni seji Občinskega sveta Občine Cerknica. Na dnevnem redu je bilo šest točk, najpomembnejša med njimi pa je bila Odlok o proračunu Občine Cerknica za leto 2022, ki bo določal občinske projekte v prihodnjem letu. Med najpomembnejšimi so zagotovo obnova nogometnega igrišča in tekaške steze pri cerkniški osnovni šoli, dokončanje obnove Doma na Slivnici, ureditev Tabora in okolice Gerbičeve hiše, začetek obnove lokalne ceste v Žerovnici, izgradnja kanalizacije Selšček in Begunje pri Cerknici, širitev pokopališča v Cerknici in nadaljevanje gradnje Doma zaščite in reševanja z medgeneracijskim centrom Rakek.

Prihodki proračuna znašajo skoraj 13,4 milijona evrov, odhodki pa slabih 16,7 milijona evrov. Občina Cerknica se bo v letu 2022 za naložbe dolgoročno zadolžila do dva milijona evrov. Župan **Marko Rupar** je na očitke posameznih svetnikov, da se občina preveč zadolžuje, odgovoril, da je kreditiranje v teh časih ugodno, občina pa brez kreditov, samo z lastnimi sredstvi, ne bi bila zmožna izpeljati pomembnih projektov. »Tudi vrtca in športne dvorane ne bi mogli zgraditi brez kredita; kredit bo kmalu odplačan, mi pa imamo nujno potrebno infrastrukturo, ki jo samo iz občinskega proračuna nikakor ne bi bili zmožni financirati,« je poudaril župan. Svetniki so v prvi obravnavi proračun podprli.

Notranjski park je občinskemu svetu predstavil tudi Strategijo razvoja trajnostnega turizma v občini Cerknica 2021–2026. Ta postaja osrednji in obenem prvi strateški dokument, ki celostno naslavlja področje razvoja turizma v destinaciji. Strategija razvoja turizma v občini Cerknica je v obliki strateških in operativnih ciljev, ukrepov z dejavnostmi, časovnico, nosilci in ocenjenim finančnim vložkom spisana na ravneh destinacijskega menedžmenta, razvoja turističnih produktov in infrastrukture ter promocijskih dejavnosti. Strategija je nastajala od februarja 2020 do septembra 2021, vključeni pa so bili turistični deležniki in ponudniki v občini Cerknica. »Ravno sodelovanje je ključno, da so akterji na področju

turizma v občini strategijo vzeli za svojo in ji bodo znali slediti,« je prepričan direktor Notranjskega parka **Matevž Podjed**.

Sodelovanje pa se je, kot je povedal poveljnik Regijskega štaba civilne zaščite za Notranjsko **Sandi Curk**, obrestovalo tudi pri obvladovanju okužb z virusom covid-19 v občini Cerknica, ki so bile v zadnjem obdobju v izrazitem porastu. Na dnevnem redu je bilo namreč poročilo o epidemiji v občini Cerknica, ki sta ga predstavila Curk in poveljnik Občinskega štaba Civilne zaščite Cerknica **Matjaž Knap**. Svetnikom sta podrobno poročala o trenutnem stanju in dejavnostih, ki so jih izvedli v času epidemije, širšo javnost pa ponovno pozvala, da spoštuje ukrepe in razmisli o cepljenju.

Nadaljevanje obnove Doma na Slivnici

Občina Cerknica nadaljuje obnovo Doma na Slivnici. V teh dneh poteka menjava glavne strehe in strehe nad umivalnico na vzhodni strani. Dela obsegajo zamenjavo starega ostrešja z novim in tudi morebitno menjavo lesene konstrukcije. Streho se bo na novo podeskalo, namestilo novo folijo, uredilo prezračevalni kanal ter strešnike zamenjalo z rdečimi, betonskimi. Na strehi nad umivalnico je predvidena pločevinasta streha.

Izvedla se bo tudi zamenjava tlaka na vzhodni strani nad kotlovnico, ki obsega rušenje starega tlaka do betonske plošče in novo izvedbo tlaka s TI innja tlakovci kot končnim slojem. V sklopu del se bo uredila nova meteorna kanalizacija za zbiranje vode s streh v zbiralnik z namenom, da se ujame čim več vode, ki je potrebna za obratovanje doma. Izvedba del skupaj z nadzorom, varstvom pri delu in ostalimi stroški znaša nekaj manj kot 163.500 evrov.

Rok za izvedbo je tri mesece od uvedbe v delo, tako da bi se morala obnova zaključiti do konca januarja 2022. ■

Dovozna cesta za biatlonski center

Pri Biatlonskem centru Srebrno jezero v Cerknici poteka izgradnja dovozne ceste v dolžini 175 m, ki bo uporabnikom olajšala dostop. Zdaj je dostop do biatlonskega centra urejen po funkcionalnem zemljišču Centra starejših Cerknica. Poleg tega pa območje ob Cerknishčici, na severnem delu Centra starejših Cerknica, v planskih dokumentih predstavlja tudi evakuacijsko področje za naselje Cerknica, tako da bo pridobitev pomembna tudi z varnostnega vidika. Izvajalec CPK, d. d., je dela v glavlini končal, z izjemo asfaltiranja, ki bo opravljeno takoj, ko bodo vremenske razmere to dopuščale. Pogodbena vrednost del znaša 95.736,49 evra. ■

Dela potekajo, potrebna je strpnost

V začetku septembra so se začela dela na relaciji Grahovo–Bločice, ki obsegajo ureditev državne ceste in gradnjo ločene dvosmerne kolesarske steze v dolžini 2.120 m, ureditev odvodnjavanja, postavitve nove prometne signalizacije in opreme, izgradnjo podpornih konstrukcij (kamnite zložbe) in ukrepe za dvoživke. Obnovljena cesta bo prispevala k povečanju prometne varnosti in zmanjšanju škodljivih vplivov. Dela na odseku bodo predvidoma končana avgusta leta 2022, do takrat pa vse prebivalce okoliških vasi in voznike prosimo za razumevanje. Trenutno potekajo dogovori, da bi izvajalec krajanom Grahovega zagotovil odškodnine zaradi prahu na pokopališču, ki se dviga ob izkopu. ■

Širitev pokopališča

Širitev pokopališča v Cerknici, ki so jo arhitekturno zasnovali v Studiu Formika, obsega ureditev ploščadi pred obstoječo poslovilno stavbo ter povezovalnih poti in ureditev grobnih polj za klasične grobove in talne žarne grobove. Na novem delu pokopališča se bo zgradilo žarni zid z žarnimi nišami. Uredilo se bo kostnico in parkovne površine za pokop z raztrosom pepela in ploščami za obeležje. Na novem delu pokopališča bo 467 grobov, od tega 179 klasičnih, 158 talnih žarnih grobov, in okrog 130 žarnih niš v žarnem zidu. Dela za prvi dve fazi naložbe so se začela v jesenskih mesecih 2021 in se bodo zaključila junija 2022. Tretja faza pa se bo izvajala v letih 2023/24. ■

Most čaka še na ograjo

Glavnina obnove dotrajanega mostu na cesti Gorenje Jezero–Laze, ki je s svojimi štiridesetimi metri tudi najdaljši most v občini Cerknica, se je zaključila sredi oktobra. V okviru obnove so se izvedle statične ojačitve temeljev, nosilnih stebrov, izdelani so tudi nova plošča s hidroizolacijo, cestišče čez most je dobilo nov asfalt. Na mostu pa bo v začetku decembra nameščena še nova lesena zaščitna ograja, ki bo sovpadala s pokrajino. Pogodbena vrednost del je 97.858 evrov in se financira iz občinskega proračuna. Pogodba z izvajalcem AS Siga, d. o. o, in nadzornikom MANI, d. o. o., za obnovo mostu na cesti Gorenje Jezero–Laze je bila sicer podpisana v začetku junija. ■

Spremenjen protokol poslovanja s strankami

Po Odloku o začasnih ukrepih za preprečevanje ponovnih izbruhov in širjenja okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 v upravnih zadevah se v občinski upravi začasno omejujeta sprejem in način poslovanja s strankami. Stranke po novem lahko občinsko upravo obišejo samo po predhodnem dogovoru pri posameznem javnem uslužbencu. Telefonske številke in elektronske naslove zaposlenih v občinski upravi Občine Cerknica po področjih najdete na občinski spletni strani v zavihku Imenik zaposlenih. S področnim uslužbencem se boste dogovorili za dan in uro obiska. Stranke prosimo za razumevanje in upoštevanje novega protokola ter spoštovanje zaščitnih ukrepov. ■

Urejen odsek Notranjske ceste

Na predlog vzdrževalca javnih poti je Občina Cerknica začela sanacijo povsem dotrajanega odseka Notranjske ceste (javne poti št. 541191) v Cerknici do Krajcove žage, v dolžini okrog 140 m. Naložba, ki se je začela v oktobru in končala v novembru, je obsegala zamenjavo nenosilnega spodnjega ustroja, sanacijo meteorne kanalizacije, asfaltiranje ter dograditev javne razsvetljave. Pogodbena vrednost del je 85.825 evrov in so financirana iz občinskega proračuna. Sanacijo je izvedlo Javno podjetje Komunala Cerknica, d. o. o. Urejena cesta je velikega pomena za tamkajšnje prebivalce in tudi uporabnike Ribiškega doma Cerknica. ■

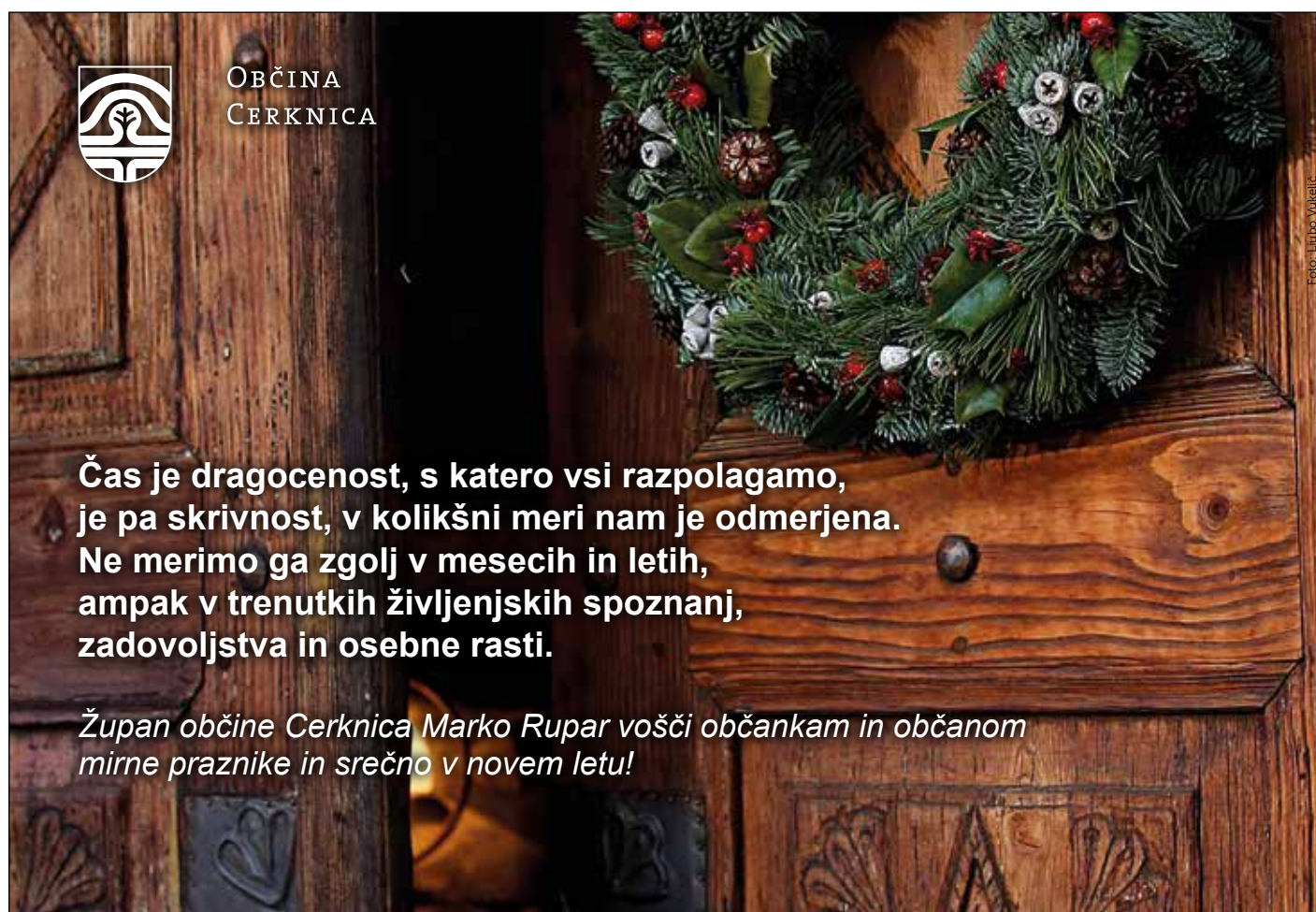

Foto: Ljubo Vukelič

**Čas je dragocenost, s katero vsi razpolagamo,
je pa skrivnost, v kolikšni meri nam je odmerjena.
Ne merimo ga zgolj v mesecih in letih,
ampak v trenutkih življenjskih spoznanj,
zadovoljstva in osebne rasti.**

*Župan občine Cerknica Marko Rutar vošči občankam in občanom
mirne praznike in srečno v novem letu!*

Podarimo nekaj, kar je naše

Končno je tukaj december. Nališpan mesec, v katerem nekateri iščejo sporočilnost njegovih prazničnih dni, spet drugi njihove prastare korenine, skoraj vsi pa praznična darila.

Čeprav nas želijo na vsakem koraku prepričati, da moramo v lov za njimi že 2. novembra, pa se vse več ljudi zaveda, da lahko potrošništvu, ki povečini pušča le prazne denarnice in duše, ubežimo in se odločimo za nakup lokalnih izdelkov. S tem naredimo veliko dobrega: okolju, saj se izognemo transportu in izdelkov ni treba zapakirati v kup papirja in plastike, svojim ustvarjalnim sokrajanom in ne nazadnje, za lokalni izdelek nihče ne dela za enega belega in enega črnega.

Zaradi epidemioloških razmer prazničnega sejma letos v Cerknici ne bo, a stojnice niso edina pot do ponudnikov. Izdelke lokalnih ustvarjalcev in ustvarjalcev že nekaj mesecev lahko dobimo v Galeriji Krpan, del tudi v Turističnoinformacijskem centru (TIC) na koncu Dolenjega Jezera. V Galeriji Krpan so na voljo tudi likovna dela umetnikov, ki jih navdihuje domača, notranjska zemlja. Tudi dobroti za pod zob ali za po grlu je lahko lepo darilo. Kmetijske izdelke in pridelke lahko vsako sredo in soboto kupimo na lokalni tržnici, z malo truda pa lahko izvemo tudi, katere kmetije svoje dobrote prodajajo kar doma.

In če želimo podariti nekaj, kar je samo notranjsko?

Kaj iz naše dediščine ali kot odmev nanjo? Tukaj pa smo že malo bolj v zadregi. Naša prva asociacija je verjetno zaradi prazničnih razglednic Maksim Gaspari. Koliko polhovk imajo njegovi očaki na glavi! Žal tega pokrivala v naši

občini ne izdeluje nihče. Replike Gasparijevih del pa nastajajo v Studiu Zibka. Z dovoljenjem dedičev replike njegovih jasic in slik izdeluje **Robert Kužnik**, pri njem je moč dobiti tudi znamenite Gasparijeve razglednice. Temu naboru je dodal še lasten izdelek – zibko. »Ohranjanje in promoviranje kulturne dediščine po slikarju Maksimu Gaspariju, ki ju že vrsto let izvajam, je izrednega pomena za vrednote in folkloro, ki jo je umetnik ovekovečil na svojih delih. Ta umetniški opus je neizmeren in bo vedno zapisan v ljudskih srcih. Slogan vesnanov je bil Iz naroda za narod, Gaspari kot ustanovni član Umetnostnega kluba Vesna je to živel do konca svojega življenja,« pojasnjuje Robert Kužnik in doda, da še danes ljudje sprašujejo po Gasparijevih razglednicah, slikah in koledarjih, ki so izšli za časa njegovega življenja in kasneje. Tako ga veselijo, da lahko raziskuje in dokumentira vse, kar je povezano z Gasparijevim življenjem in njegovimi deli. Njegovo dediščino pa bo prikazal tudi v knjigi, ki bo izšla prihodnje leto.

V registru nesnovne kulturne dediščine Slovenije najdemo tudi izdelovanje drevakov. Leseno plovilo, ki je bilo nekoč značilno za celotno porečje Ljublanice, danes izdelujejo in uporabljajo le še na našem jezeru. Zanj je potrebnih okoli 380 ur ročnega dela, zato bo veliko bolj praktično, če se odločite za maketo. Dobite jo v Hiši izročila. Pri njeni ustanoviteljici **Ljubi Jenče** se lahko dogovorite tudi za predstavitev katere

izmed nekoč tradicionalnih obrti, nakup Pripovedke o Cerkniškem jezeru, ki je zasnovana kot družinsko gledališče, zbornika prvega mednarodnega simpozija pravljicarjev, ki ga je organizirala z Zavodom Panj »Sedi k meni, povem ti eno pravljico«; ali izberete kaj iz naše glasbene dediščine, tudi notranjske. »Glas ljudi Notranjske je v duhu stoletnega izročila dokumentiran na zgoščenki Notranjsko ... je šla meglica 'z jezera in v istoimenski pesmarici,« razlaga kulturnica, ki zbira, ohranja in interpretira našo dediščino. V Hiši izročila so na voljo tudi zgoščenke O, lepa moja Vida, kjer je nekaj ljudskih pesmi v umetniški interpretaciji avtorice in pianista Jureta Goručana, saksofonista Borisa Kovarča in flavtistke Milene Jančurič; Lepote modrosti, ki so zanimiv kulturni in

» Zaradi epidemioloških razmer prazničnega sejma letos v Cerknici ne bo, a stojnice niso edina pot do ponudnikov.«

Knjiga je lepo darilo, izbrane s fotografije učijo o skupnosti in jo povezujejo.

religiozni dialog s tibetanskimi menihi z videom na Cerknškem jezeru in Slivnici; ter Srčna moč, ki ponuja slovenske ljudske pesmi skozi praznično leto iz vseh pokrajin.

Kar je na papirju, ostane

Če se že sprehajamo okoli Cerknškega jezera, zakaj ne bi za praznično darilo družine ali prijateljev odpeljali v Muzej Cerknškega jezera? Ta skrivnostni prostor omenjajo že antični in srednjeveški pisci, zaradi zapisov o njem so se kasneje Janezu Vajkardu Valvasorju klanjali celo v Londonu. Z razvojem znanosti se je znanje o njem poglobljalo in z njo rojevalo krasoslovje. Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica in Založba Maks Viktor sta do sedaj poskrbeli za izdajo treh temeljnih domoznanskih del: Steinbergovega Temeljitega poročila o na Notranjskem ležečem Cerknškem jezeru, Guberjevih Pisem hidrografske in fizikalne vsebine iz Kranjske in prve od Hacquetovih štirih knjig Oriktografije Kranjske. Trenutno sta na voljo še Gruber in Hacquet, Steinberg je, z izjemo precej dražje bibliofilske izdaje, pošel. Za njegov povzetek monografije bo treba počakati do drugega leta, preveden je že. Založba in knjižnica za konec leta ali začetek naslednjega napovedujeta še izid dela dvornega matematika iz 18. stoletja Josepha Antona Nagla, ki opisuje redkosti narave v vojvodini Kranjski. Liričnim dušam pa lahko podarite tudi monografijo In iskra v besedi ostane, ki je izšla ob 100. obletnici rojstva pesnika Jožeta Udoviča. Njegova dela in dela ostalih notranjskih ustvarjalcev so seveda tudi na knjižničnih policah. Morda pa je tudi vpisnina lepo darilo?

Steinberga moramo omeniti še enkrat. V plodnem sodelovanju cerknške izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in etnologinje dr. Marije Makarovič je izšla tudi zanimiva knjiga Pretekla in današnja govorica Steinbergovih likovnih del. Kogar zanimajo oblačilna kultura, ki je bila pri nas razširjena v 18. stoletju, in spomini na življenje ob Cerknškem jezeru, ki je še pred desetletji teklo drugače, lahko po publikaciji vpraša v območni izpostavi Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Cerknica in njeno vodjo **Jožico Mlinar**. Publikacijo se lahko naroči v knjigarni spletne strani jskd.si, kot tudi druge, ki so izšle pod okriljem JSKD. Na žalost med njimi ni več knjige dr. Marije Makarovič Kmečka abeceda, ki jo krasijo ilustracije Božidarja Strmana - Miša. »Knjiga je razprodana, upam pa, da nam jo bo prihodnje leto uspelo ponatisniti, saj je res nekaj posebnega,« pove Jožica Mlinar, ki v teh dneh nestrpno pričakuje izid še ene knjige, ki bo pričala o notranjskem ljudskem izročilu. V kratkem bo območna izpostava JSKD Cerknica v sodelovanju z Glasbenonarodopisnim inštitutom

Le nekaj zavzetosti je treba, da najdemo pristne domače izdelke in pridelke.

» Prazniki so odlična priložnost, da podarimo nekaj lokalnega, avtentičnega, ki priča o življenju in delu ljudi na našem območju. «

(GNI) Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) poskrbela, da bo luč sveta ugledala zbirka pesmi iz Loške doline Smo slišali ptičice peti, ki jih je zbrala Fani Truden iz Starega trga pri Ložu.

Tudi najmlajšim lahko v branje in občudovanje ponudimo dela, ki so nastala na eni in drugi strani Slivnice, kjer delujejo in ustvarjajo pravljíčarki Anja Štefan in Anita Leskovec ter ilustrator Marjan Manček. Pozorno oko bo v njih našlo odmev domače pokrajine. In še nismo končali s šelestenjem papirja: TIC v izbor ponuja tudi priročnik Metulji Notranjske in Primorske ter slikanico Prepovedana ljubezen (brez skrbi – ljubezenska zgodba Šteberčana in Karlovčanke se v njej konča srečno). Veliko govorimo o položaju naših društev, morda so prav v takem tuji starši otrok, ki so vključeni vanje?

Vemo, da društva pomembno bogatijo našo skupnost, morda pa bi se lahko dogovorili, da kateremu izmed otrok pokrijemo vpisnino ali njen del?

Jasno nam je, da smo veliko ustvarjalcev, pridelovalcev, obrtnikov izpustili iz našega nabora notranjsko obarvanih daril, a nikakor ne namenoma, nikomur nismo želeli narediti krivice. Upamo, da smo zbudili razmislek, in če ste se ob branju spomnili še na koga, ki ni omenjen, smo dosegli svoj namen.

Naj na koncu pristavimo še svoj lonček. V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica je še vedno na voljo knjiga o krajih in ljudeh občine Cerknica Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz. Veliko čustveno vrednost ima tudi za tiste, ki jih je življenje že pred leti odpeljalo iz domače občine. Knjigo Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz tudi župan Marko Rupar podarja svojim gostom ob uradnih obiskih v občini Cerknica.

In ne pozabimo, podarimo si čas. Še posebej otrokom. Stvari se razbijejo, izgubijo, založijo ... spomin na lep odnos, ki ga gradi bližina, pa ostane.

Je les postal zlato?

V letu dni se je cena lesa dvignila tudi za več kot 250 odstotkov, sploh za les, ki je potreben v gradbeništvu. Po razpoložljivih podatkih je to predvsem zaradi izjemno velikega povpraševanja v Združenih državah Amerike, na Kitajskem pa tudi v Evropi. Vzrok je iskati tudi v pandemiji – gozdarji so posekali manj hlodovine, kar posledično pomeni, da lesa za nadaljnjo predelavo primanjkuje.

So pa cene lesa odvisne od številnih dejavnikov. Glavni in najpomembnejši dejavnik so razmere na trgu. Povpraševanje po lesu se spreminja, temu pa se prilagajajo tudi cene. Kadar je povpraševanje po določenem lesu večje, se povečajo tudi cene.

Vodja Zavoda za gozdove Slovenije, Krajevna enota Cerknica, **Boštjan Jež** potrди, da je povpraševanje po lesu izjemno veliko tudi v lokalnem okolju: »Povpraševanje po lesu, tukaj imam v mislih predvsem hlodovino iglavcev, je v primerjavi z letoma 2019 in 2020 naraslo, saj je bilo do sedaj v letu 2021 označenega drevja za posek kar 50 odstotkov več kot v prej omenjenih letih.« Treba je tudi vedeti, da je prvi korak pri pridobivanju lesa označevanje dreves za posek. »Lastnikove želje glede dreves, ki jih želi posekati, niso vedno v skladu z možnostmi gozda,« pojasni, »zato lahko revirni gozdar posek v gozdu odobri ali pa zavrne glede na gozdnogospodarski in gozdnogojitveni načrt.« Pomembno je, da se za posek izbere drevesa na način, da se gozd ne razvrednoti in da kljub predvidenemu poseku opravlja vse naloge. »Seveda pa se v največji meri upošteva želje lastnikov in se jim svetuje glede upravljanja z gozdom,« razloži Jež.

Vsak lastnik gozda, ki se odloči za sečnjo, še posebej pa tisti, ki s pridobivanjem lesa nima veliko izkušenj, se vpraša, kdaj je najprimernejši čas za sečnjo. Preprost odgovor je, da takrat, ko so cene lesa najvišje, v gozdu pa se s sečnjo povzroči najmanj škode.

Če kot lastnik gozda razmišljate o tem, da bi les prodali, se je o času sečnje smiselno posvetovati z odkupovalcem lesa, ki vam bo svetoval, kdaj bo mogoče za les iztržiti največ. Cene lesa običajno zrastejo jeseni in v prvem delu zime, nato pa se do poletja znižujejo. Poleti so običajno najnižje.

Cene lesa rastejo

»Lokalni les, po podatkih lokalnih odkupovalcev, večinoma še vedno ostane v Sloveniji, kjer je domača žagarska industrija,« pove Jež in doda, da je vse pogojeno z lokalno možnostjo razreza hlodovine in bližino sosednjih držav.

Najprimernejši čas za sečnjo je, ko so cene lesa najvišje, v gozdu pa se povzroči najmanj škode.

»Notranjska ima še to težavo, da je od 70 do 80 odstotkov jelkinega lesa in ne smrekovega lesa, ki pa je do 15 odstotkov cenejši.«

»Povpraševanje po hlodovini iglavcev je bilo lokalno največje v juliju in avgustu, ko je bila ponudba premajhna. V jesenskih mesecih je bila ponudba lesa na kamionskih cestah sicer višja, kar pa ni bistveno vplivalo na spremembe cen gozdnolesnih sortimentov. Vseeno pa so letos odkupne cene iglavcev na kamionskih cestah pri srednjem segmentu kakovosti, v primerjavi s cenami v spomladanskih mesecih letošnjega leta, občutno višje,« razloži Jež. Je pa zanimivo, da se kljub temu cene pri lokalnih odkupovalcih niso bistveno spremenile.

Gozdnolesni sortimenti – CENIK

Hlodovina smreka A	125 EUR/m ³
Hlodovina smreka BC	105 EUR/m ³
Hlodovina smreka D1	80 EUR/m ³
Hlodovina smreka D2	65 EUR/m ³
Hlodovina jelka ABC	105 EUR/m ³
Hlodovina jelka D1	80 EUR/m ³
Hlodovina jelka D2	65 EUR/m ³
Celulozni les	33 EUR/m ³

Vir: Zavod za gozdove Slovenije

Direktor podjetja Sortles **Damjan Stergulec** iz Selščka pojasni, da cene lesa v Sloveniji oblikuje avstrijski trg in smo v resnici premajhni, da bi se o njih lahko pogajali. Potrdi, da je bila cena pred tremi oziroma štirimi meseci slaba in da se je potem precej dvignila zaradi informacije, da je potreba po lesu izredno narasla v Združenih državah Amerike. »Se pa potreba ni izkazala na dolgi rok in je povpraševanje že začelo upadati,« pove. »Notranjska ima še to težavo, da je od 70 do 80 odstotkov lesa jelka in ne smreka,« razloži, »les jelke pa je v osnovi od 10 do 15 odstotkov cenejši.«

Podatki Statističnega urada Republike Slovenije pa na ravni države kažejo, da je bila skupna vrednost odkupa okroglega lesa v maju 2021 kar za 18 odstotkov višja kot v maju 2020. Vrednost odkupljenih hlodov za žago in furnir je bila višja za 25 odstotkov, vrednost lesa za celulozo in plošče pa skoraj za 32 odstotkov.

Poteka intenzivna naravna in umetna obnova gozdov

Že od leta 2008 zadnji teden novembra poteka Evropski teden gozdov. Namenjen je povečanju prepoznavnosti gozdarskega sektorja in vpliva na vseevropske in svetovne razprave o gozdovih. Dejstvo je, da se bodo tudi gozdovi in gozdarstvo v Evropi soočali s številnimi zapletenimi izzivi, med katerimi je tudi prispevek gozdov k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje.

Od leta 2014 se namreč slovensko gozdarstvo sooča s posledicami naravnih ujm in napada podlubnikov, ki so prizadele več kot polovico slovenskih gozdov. V tem obdobju je bilo v slovenskih gozdovih evidentiranih in pospravljenih več kot 20 milijonov m³ drevja. Ob sanaciji sta potekali tudi intenzivna naravna in umetna obnova gozdov. Lani je

bilo po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije posajenih 1.930.000 sadik gozdnega drevja na 714 ha površin.

Naravnim ujmam navkljub so slovenski gozdovi zaradi skrbnega načrtovanja in gospodarjenja z njimi v dobrem stanju, o čemer pričajo kazalniki ohranjenosti gozdov. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije sta se lesna zaloga in letni prirastek v primerjavi z letom 1947 v slovenskih gozdovih skoraj potrojila, s 36 na 58 odstotkov pa se je povečala tudi njihova površina. Zadnji podatki tudi kažejo, da se površina gozdov po več kot 140 letih na ravni Slovenije sicer ne povečuje več; zlasti v primestnih območjih intenzivnega kmetijstva se srečujemo s pritiski na gozd in gozdni prostor ter s številnimi vlogami za krčitev gozdov.

Slovenski gozdovi so sicer v svetu poznani kot primer ohranjene narave in biotske raznovrstnosti.

Boštjan Jež potrdi, da je tudi lokalni gozd v dobrem stanju: »Kljub pogostim motnjam in številnim boleznim je lokalni gozd še vedno v razmeroma dobrem stanju, lesne zaloge in prirastki naraščajo, predvsem starejši gozdovi so dobro negovani.«

Sogovornik pove še, da je gospodarjenje z gozdovi zaradi vedno pogostejših naravnih nesreč, boleznih in škodljivcev vse zahtevnejše. Vse več je tudi težav z nekaterimi drevesnimi vrstami, tudi s smreko in jesenom. »Ponekod je bilo treba veliko gozda na hitro posekati in tam so zdaj gole površine in obnova gozda je res dolgotrajen proces,« razloži. »Prepričan pa sem, da bodo tudi te, danes precej žalostne podobe, bistveno lepše. Zavedati se namreč moramo, da so najlepši in najbolj negovani gozdovi, na katere smo ponosni in jih sekamo danes, nastali pred dobrim stoletjem, vanje pa je bilo vloženo ogromno truda,« zaključuje Boštjan Jež.

» Kljub naravnim ujmam in številnim boleznim je lokalni gozd še vedno v razmeroma dobrem stanju.«

Skupna vrednost odkupa okroglega lesa v maju 2021 je bila kar za 18 odstotkov višja kot v maju 2020.

Kolesarnica pri železniški postaji

Slovenske železnice so pri železniški postaji na Rakeku poskrbele za postavitve stojal za kolesa, ki jih na enem delu varuje tudi pločevinasta nadstrešnica. Območje za kolesa je tlakovano, postavljene so nove klopi za počitek. Postavitve lične kolesarnice je nov korak v smeri izvedbe koncepta trajnostne mobilnosti!

www.cerknica.si @ Ljubo Vukelič

Fragmenti

Galerija Krpan vabi na ogled razstave FRAGMENTI. Razstavlja 14 mladih umetnikov, študentov Akademije za likovno umetnost in Akademije za vizualne umetnosti.

Razstavljajo: **Polona Pečan, Lenart Merlin, Klara Kracina, Lenča Malec, Dominik Štibernik, Petar Zekić, Maša Rojec, Ana Špacapan, Jaka Teršek, Pia Kobal, Vid Koprivšek, Eva Popit, Bor Šparemblek in Nina Tovornik.** Razlike med njihovimi izrazi se kot drobci združujejo v celoto, ki priča o njihovem odnosu do ustvarjalnosti. Razstava je na ogled do 11. decembra. Delovni čas Galerije Krpan je od srede do petka od 15.00 do 19.00 in v soboto od 10.00 do 14.00.

Galerija Krpan

Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Ulec z novim koledarjem zbira sredstva za novo gasilsko cisterno. Naročite ga lahko na <https://koledar.pgd-ulec.si/>.

FB PGD Ulec

Nov dosežek Petra Vesela

Peter Vesel in Pablo Rodriguez sta zmagovalca 11. izvedbe etapne dirke Santander Brasil Ride v kategoriji grand masters. Za celotno traso sta potrebovala 28 ur, 12 minut in 7 sekund. Drugouvrščeno dvojico Kunkeler in Marosa sta prehitela za uro, 31 minut in 47 sekund. Na tretje mesto sta se uvrstila Gehrke in Baron, ki sta na zadnji etapi osvojila četrto mesto.

mtb.si

Amazon je nedavno na Prime začel s predvajanjem nove fantazijske serije The wheel of time in v njej se da opaziti tudi nam zelo dobro poznano pokrajino Rakovega Škocjana.

FB Zoran Vidrihi

Nova igrala na Sinji gorci

Boštjan Otoničar

Na naše povabilo k posredovanju fotografij helebard smo v uredništvo dobili fotografijo **Gašperja Primožiča** iz Zelš, ki se mu za poslano zahvaljujemo in mu poklanjamo knjigo Od Unca do Zahriba od Osredka do Laz.

Gašper Primožič

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim.

Ob visokih jubilejih jih namreč prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V novembru sta 90. rojstni dan praznovali **Ivana Baraga** z Rakeka in **Antonija Majer** iz Cerknice. Čestitamo!

Avtorica: **Maruša Mele Pavlin** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Tine Ferfila

Šegavi Tine Ferfila je ob odgovorni službi tudi zvest tabornik, zabaven pustar in vnet športnik. Še posebej rad zobe stiska na daljših tekaških preizkušnjah. Vdaje ne pozna, dobil je tudi že bitko za življenje.

Diplomirani inženir elektrotehnike je poklicno pot na Elektro Ljubljana začel na področju projektiranja, samostojen projektant je postal po petih letih dela in opravljenem izpitu za to delo. Po Domžalah je službeno pot nadaljeval v Logatcu, zdaj, po opravljenem strokovnem izpitu iz upravnega postopka, dela kot referent za elektro omrežje. Pisarno ima v domači Cerknici. »Izdajam soglasja za gradnjo in priključitev,« razlaga. Zadovoljen je, ker ves čas pridobiva nova znanja, ob delu, ki ga opravlja, tudi pravno. Na vprašanje, če mu pri delu z ljudmi prav pride tudi družaben in dobrovoljen značaj, zamišljeno pove, da ga ima za prijatelja vsakdo, ki kaj potrebuje. »Ne znam reči ne, vsakemu poskusim ustreči in narediti, kar je v moji moči, tudi v službi. Zadnje čase zaradi tega kar malo pregorevam.«

Glavo si zbistri s tekom. Za prvi devetkilometrski Tek okoli jezera je bila kriva stava, leta 2008 so se med seboj za še daljše razdalje začeli spodbujati sodelavci. Že leto pozneje je v Ljubljani pretekel polmaraton, prvi maraton pa je leta 2018 dobesedno odtrpel v Rotterdamu na Nizozemskem. Tam se je lahko izognil vsem znancem in tekel svoj tempo. Prizna, da se je mučil, a je stisnil zobe: »Saj nisem mogel reči v Sloveniji, kjer so vedeli, kam grem, da sem šel odstopiti!« Svojega drugega maratona, letošnjega Ljubljanskega, se je, ker je vedel, kaj ga čaka, bolj bal, a ga je zaključil »kot nov«, za kar imata velike zasluge tudi tekaški trener **Izak Hribar Meden** in odlična ekipa Izišporta. »Tek združuje enako misleče, z njim veliko narediš za telo in možgane,« razmišlja Tine, ki se ukvarja tudi z odbojko, košarko in v 2. ligi keglja za ekipo Bresta. Šport je po malem z njim že od osnovne šole, na stran ga je dal le, ko je okreval po hudi poškodbi glave po prvem letniku srednje šole. »Veliko odrekanja je bilo takrat, a se tistega časa rad spominjam. Mislim si, če sem tisto preživel, lahko preživim marsikaj,« je prepričan. Z veliko odrekanja in truda takrat v šoli ni izgubil nobenega leta, poleg družine so mu ob strani stali tudi profesorji, njegovi športni podvigi pa so vredni zlata, saj je imel »ob drugem rojstvu« nepokretno levo polovico telesa.

Samo tisto poletje je izpustil taborjenje, 28 jih je naštel do sedaj. Deset let je bil star, ko

je po zgledu starejše sestre prišel na prvi sestanek Rodu Jezerska ščuka »Ko si enkrat tabornik, si vedno tabornik,« zatrjuje in dodaja, da je pri tabornikih, ne smo iz domačega rodu, dobil prijatelje za vse življenje. No, pa vzdevek tudi. Številni sploh ne vedo, kako je ime Limunu, še taborniki ne. Med stotimi vprašanji njihove strateške igrice je tudi Kdo je Tine Ferfila, pa čeprav je med taborniki nepogrešljiv. Med enim taborom je skočil na fantovščino, nepoučenim je vodstvo napletlo, da so Limuna ugrabili in zanj zahtevajo odkupnino – sladkarije. Taborniški naraščaj je iz skrivnih zalog takoj nabral za veliko vrečo smeti sladkarij; ker ni bilo dovolj, je segel še globlje v nahrbtnike in za svojega takratnega starešino nabral še manjšo vrečo »cukra«.

Tudi pusta že dolgo ni brez Tineta. Leta 2005 je na zasedanju butalskega zbora nastopil v vlogi tolmača za gluhoneme. Očitno dovolj uspešno, saj so ga Butalci pozneje izvolili za župana, tej vlogi je dodal še eno – je tudi brhka butalska balerina. Kot pravi župan vseh Butalcev, je popolnoma »neuvrščen«, celo član Pustnega društva Cerknica ni. Niti ne ve, ali ga je kdo kdaj vprašal, če se včlani. Za sestanke pa ob službi in športu tako ali tako nima časa.

No, pred leti si ga je nekaj vzel in nastopil v eni izmed predstav Kulturnega društva Rak Rakek, dvakrat letno pa si ga rezervira tudi za udeležbo na krvodajalski akciji.

Končno spet jesenovanja

☞ Nika Ivančič ☞ Štefan Iskra

Po letu premora smo se cerkniški skvti ponovno zbrali na jesenovanjih. Veja volčičev in volkuljic je navdušeno raziskovala skavtski otoček in spoznala, kako narediti nosila in pravilno poskrbeti za ponesrečenčeve rane. Za malico so si pripravili marelične cmočke in si nabrali zalogo mete, iz katere si bodo celo zimo kuhali okusen čaj. Po kosilu so s skupnimi močmi zgradili most čez reko, najpogumnejši volčič pa je preizkusil, ali je voda še vedno tako mokra, kot je bila poleti. Četa je dan jesenovanja preživela v objemu gozda, zakurili so ogenj in skuhalili čaj ter makarone. Preizkušali so svoje brbončice in se po okusih soka razdelili v manjše skupine – vode, v okviru katerih se bodo dobivali in povezovali skozi leto. Razdelili so si tudi vloge, ki jih bodo opravljali v skupinah.

Članice in člani najstarejših vej (noviciat in klan) pa so si za eno noč postlali v hotelu pod tisočimi zvezdicami. Pripravili so kosanjski za tradicionalno kosanjskevanje in trenirali svoje kuharske sposobnosti, saj so si hrano pripravljali sami. Medse pa so z zanimivimi izzivi sprejeli novince.

Vsem skavtinjam in skavtom pa je skupno, da že komaj čakamo na prihodnja srečanja. ■

Pomen stalne pripravljenosti

☞ Ksenija Preželj ☞ Mojca Intihar

V Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Grahovo kljub siceršnjim omejitvam druženja potekajo nekatere dejavnosti, saj je stalna pripravljenost operativnih gasilcev še kako pomembna. Dejstvo je, da tu ni mirovanja, in prepogosto slišimo zavijajoč glas gasilskih vozil, ki hitijo na pomoč. V oktobru, mesecu požarne varnosti, so gasilci izvedli načrtane naloge v obliki praktičnih vaj na terenu, ne pa v obliki širših akcij, ki so običajno povezovala gasilce. Predsednica PGD Grahovo **Mojca Intihar** je pojasnila, da so s PGD Grahovo, Martinjak, Žerovnica in Gorenje Jezero izvedli sektorsko vajo, ki sta jo letos organizirala PGD Žerovnica in njegov poveljnik **Mitja Herblan**. Od septembra je v organizaciji Gasilske zveze (GZ) Cerknica potekal tudi dvomesečni tečaj za višjega gasilca, ki se bo v teh dneh zaključil z individualnimi teoretičnimi in praktičnimi izpiti. Poveljnik **Zdravko Novak** je z udeležbo in sodelovanjem tečajnikov zadovoljen. Tečajniki so obiskovali vikend predavanja in opravili praktične vaje. Iz grahovskega društva se je usposabljanja udeležilo osem tečajnikov od skupno tridesetih.

Prihaja čas zime in že tako skromne dejavnosti gasilskih društev se bodo še zmanjšale. Si pa želijo, da tudi intervencij ne bi bilo. Je pa Mojca Intihar potrdila, da v društvu že potekajo priprave na tradicionalno božično-novoletno obdarovanje otrok, ki bo na žalost potekalo drugače, kot so ga bili otroci navajeni v preteklih letih. ■

Peljimo jih na morje!

☞ ☞ Jože Obreza

Rdeči križ Slovenije z območnimi združenji v okviru Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) in zbiranja prostovoljnih prispevkov letos izvaja že sedmo brezplačno letovanje starejših. Letovanja so razdeljena v tri skupine po približno sto udeležencev. Od 2. do 9. novembra so letovale skupine iz Notranjske, Gorenjske in Dolenjske. Po namestitvi na Debelem rtiču in kosilu smo imeli prosto popoldne. Večerji je sledilo družabno srečanje s predstavitvijo animacijskega programa, ki je obsegal plavanje, obisk zdravnika, športne in gibalne dejavnosti, ustvarjalne delavnice, istrsko glasbo in izdelavo glasbil, prostočasne dejavnosti, družabne igre in tematske večere, pravilno uporabo pametnih telefonov in računalništvo. Teden je kar prehitro minil. Pestro dopustniško dogajanje smo zaključili z izletom z ladjico v že praznično okrašen Koper, kjer smo si ogledali staro mestno jedro in se sprehodili ob obali. Iz srca se zahvaljujem Območnemu združenju Rdečega križa Cerknica-Loška dolina-Bloke, ki nam je omogočilo sedemdnevno brezplačno letovanje; animatorjem, ki so poskrbeli, da smo se imeli lepo; in šoferjem za varno in lepo vožnjo na Debeli rtič in nazaj domov. ■

Na obisku v Babnem Polju

☞ Alenka Veber

Ustanoviteljica Zavoda Rihtarjeva domačija iz Babnega Polja **Alenka Veber** z Društvom upokojencev Rakek sodeluje že mnogo let: kot turistična vodnica in predavateljica. Pohodniki so pred leti že obiskali Babno Polje in spoznavali vzhodni del kraja. Zadnji četrtek v avgustu so ponovno obiskali Babno Polje in se podali na eno izmed najlepših razglednih točk nad krajem – Višivec (869 m). Višivec je gozdnat vrh v severozahodnem delu. Vrh se dviguje nad nekdanjo edino cestno povezavo med Babnim Poljem in Babno Polico. Nanj vodi steza, ki so jo uhodili člani Športnega društva Planjava. Tik pod vrhom pa se pogled odpre proti Snežniku (1796 m) in na celotno Babno Polje ter sosednji Prezid z Vražjim vrtcem (903 m), ki je del Goranske planinske poti. Po vzponu so si pohodniki ogledali še 200-letno Rihtarjevo domačijo, kjer je tudi manjši podeželski center za kulturo in turizem. ■

Ohranjanje spomina

☞ Damijana Škrlič ☞ Tone Urbas

Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja (NOB) Cerknica deluje na območju treh občin: Cerknica, Loška dolina in Bloke. Člani združenja so se tudi letos poklonili spominu na padle junake, ki so svoja življenja darovali za osvoboditev Slovenije izpod fašističnega jarma. Na območju združenja so uredili spominska obeležja, ki so letos v veliki meri tudi obnovljena, ter k njim položili cvetje. Ob dnevu spomina na mrtve so ob vidnejših spomenikih opravili več komemoracij na Rakeku, v Cerknici, na Blokah in v Loški dolini. Na spominskih slovesnostih so sodelovali Pevski zbor Kulturnega društva Rak Rakek, Moški pevski zbor Tabor, Ženski pevski zbor Društva upokojencev Loška dolina, učenci osnovnih šol Rakek, Cerknica in Stari trg, Godba Cerknica, Kvartet godbe Kovinoplastike Lož in predstavniki Združenja borcev za vrednote NOB Cerknica. ■

Odkrij ebm-papst v sebi.

V podjetju ebm-papst Slovenija se ukvarjamo s proizvodnjo malih elektromotorjev in ventilatorjev ter smo eden izmed vodilnih igralcev v industriji motorjev za belo tehniko v Evropi in svetu.

Zaradi širitve produktivnih programov iščemo več sodelavk in sodelavcev za delovna mesta:

- Vodja vitke pisarne (m/ž)
- Poslovni informatik (m/ž)
- Inženir kakovosti (m/ž)
- Mehatronik (m/ž)
- Vodja skupine v proizvodnji (m/ž)
- Skladiščnik (m/ž)
- Operater (m/ž)

Vse, ki vas navedena delovna mesta zanimajo, vabimo, da nas pokličete na 01/70 90 198 ali nam pišete na zaposlitev@si.ebmpapst.com.

www.ebmpapst.si

#razvijamobiljšeživljenje

ebmpapst

engineering a better life

Po nekdanjih trških mejah Laškega

✉ Miro Mlinar 📷 Jožica Švigelj

Pred nekaj manj kot dvema letoma nam je predsednik Planinskega društva Laško na svečanosti Planinske zveze Slovenije (PZS) v Laškem izročil turističnopropagandno gradivo občine, v katerem so bile predstavljene tudi pohodniške tematske poti. Takoj sem pristopil k proučevanju dvodnevne ture Rečiška planinska krožna pot, ki pa je kljub velikemu zanimanju zaradi epidemioloških razmer nismo mogli izvesti. Smo pa lahko načrtovali enodnevni izlet. Izbrali smo krožno pot B-2 z imenom Po nekdanjih trških mejah Laškega. Gre za krožno pot, z začetkom in zaključkom v središču mesta. Pot smo začeli na Železniški postaji Laško, prečkali smo Savinjo, v centru na Aškerčevem trgu pa stoji prvi steber

z oznako B-2 in nakazano smerjo poti. Kolegica **Štefka** nas je seznanila, da je bil iz tega kraja prvi predsednik PZS Fran Orožen, ter nam pokazala hišo s spominsko tablo. Iz središča smo krenili po cesti z daljšim postopnim vzponom proti sedlu za hribom Hum. Na več mestih so se odpirali razgledi proti Kumu, Kopitniku, Velikemu Kozjemu, Maliču, Mrzlici in drugim vrhovom. Pot je dobro markirana, informacijske table brezhlebne tako po obliki kot vsebini. Na eni je zapis: »... v preteklosti so imeli laški tržani običaj, da so vsakih nekaj let obšli mejo trga. S tem so potrdili, da je obhrojeno ozemlje njihova last.« Pot je potekala skozi Tovsto, Ojstro, Gabrno, Trojno, Lahomšek; gre za oddaljene, ampak urejene kraje. Na razgledišču nad krajem Gabrno smo imeli daljši počitek z malico. Pot smo zaključili na Železniški postaji Laško v manj kot štirih urah lahke hoje. Posebnost izleta je bilo spoznavanje krajev, za katere bi se sicer redko odločili, smo pa opravili tudi test uporabe javnih prevozov. ■

»Ob poti ali cesti – lahko še ptica gnezdi«

✉ 📷 Tanja Frbežar

Društvo ljubiteljev Križne jame (DKLJ) je v začetku novembra izpeljalo pohodno-čistilno akcijo z namenom ozaveščanja ljudi o odgovornem odnosu do narave, čistem okolju in zdravem življenjskem slogu. Z željo, da bi bilo pohodnih poti brez smeti čim več in bi bili sprehodi v naravi še prijetnejši, smo se pohodniki zbrali na Nadleškem polju. Krenili smo v smeri Dan in Gorenjega Jezera. Žal nas je kmalu upočasnila nepričakovano velika količina smeti. Vreče s pobranimi smetmi smo začeli puščati kar ob poti, da jih poberejo pozneje, saj so bile predvsem za otroke, ki so z neverjetno močjo in energijo pobirali smeti, pretežke za prenašanje. Po dobrih treh urah in pol nam je uspelo očistiti zastavljeno dolžino poti in vrnili smo se na Nadleško polje. Okrepčali smo se z notranjsko enolončnico, sladkim pecivom in napitki. Po končani akciji smo odšli po prikolico in naložili smeti, ki smo jih pustili ob poteh, in jih odpeljali na odlagališče. DLKJ se zahvaljuje vsem, ki ste se pohodno-čistilne akcije udeležili in pripomogli, da je narava še lepša in še bolj zelena. Zahvala za izpeljavo tega dogodka gre tudi Športnemu društvu Nadlesk in občinama Loška dolina in Cerknica, ki sta dogodek sofinancirali. Člani DLKJ se zavedamo pomena čistega okolja, kar je zasluga tudi tovrstnih akcij. Da je veliko pohodnih poti brez smeti, pa gre zahvala tudi prebivalcem in pohodnikom, ki jim ni težko pobrati smeti ob poteh in cestah. ■

Predpraznična Petka

✉ Sara Smaič 📷 Ljubo Vukelič

V Centru za mlade Petka smo se tudi v novembru vsak dan družili ob igrah in skupaj reševali domače naloge, ob sredah z učenci predmetne stopnje ponavljali angleščino, pripravili popoldanske delavnice. Urnik Petke smo zaradi skrb vzbujajočega epidemiološkega stanja skrajšali – Petka je za zdaj odprta vsak dan od 14.00 do 17.00, med delavnicami in vnaprej organiziranimi dejavnostmi pa je odprta dlje. V predprazničnem času bomo vsak dan od 14.00 do 16.00 delali domače naloge in ostale šolske obveznosti, vsako sredo pa bomo od 17.00 do 18.00 še dodatno utrjevali znanje angleškega jezika. V četrtek, 23. decembra, od 16.00 dalje načrtujemo delavnico ustvarjanja božičnih okraskov. Vsebine ostalih predpraznično obarvanih delavnic, ki bodo potekale ob četrkih in petkih, pa vam bomo tedensko razkrivali na naši Facebook strani Center za mlade Cerknica, zato vljudno vabljeni, da nas spremljate. Obvestila o vseh delavnicah so izobešana tudi pred vhodom v Center za mlade Petka. Ob koncu koledarskega leta se želimo zahvaliti vsem učencem, ki nas obiskujejo, in staršem, ki nam zaupajo in podpirajo naše delovanje. V novem letu vam želimo veliko zdravja, dobre volje in uspehov. Želimo si, da bomo skupaj čim prej premagali virus in se ponovno nemoteno družili v čim večjem številu! ■

Jezerci na gostovanju

☞ Alenka Veber

Društvo Ljudski pevci Jezerci se je na predvečer praznika Marijinega vnebovzeta prvič predstavilo v Babnem Polju. Pevci so se z veseljem odzvali vabilu in obiskali Rihtarjevo domačijo Poleg ubranega petja so v besedi in noši predstavili tudi življenje ob Cerkniskem jezeru. V prijetnem okolju skrbno obnovljene domačije so se pevci najprej predstavili pred Rihtarjevim hlevom, nato je sledilo petje v hlevu, ki je preurejen v podeželski muzej z ohranjeno in obnovljeno svinjsko štalico, ki sedaj predstavlja prireditveni prostor. Koncertu je sledilo še prijetno druženje na vrtu. S tovrstnimi prireditvami Zavod Rihtarjeva domačija prinaša kulturni utrip v navidez odmaknjene kraje. Prav odmaknjenost lahko pomeni posebno intimno doživetje ljudskega petja, kar se je v Babnem Polju tudi v veliki meri izkazalo. ■

PK Evora z novo svetovno podprvakinjo

☞ Tea Obrol ☞ arhiv društva

Zadnji konec tedna v oktobru sta v toskanskem mestu Follonica v Italiji potekala svetovno prvenstvo v street dance showu in svetovni pokal v disco dancu. Slovenijo in Plesni klub (PK) Evora je zastopala **Dragana Petković**, ki se je predstavila s plesno točko Arabian princess. V hudi dekliški konkurenci street dance show solo si je po polfinalnem nastopu priplesala finale, kamor se je uvrstilo le najboljših šest deklet. Dragana si je v napetem finalu priplesala fantastično drugo mesto in s tem postala nova svetovna podprvakinja! Čestitke tudi njeni trenerki **Jerneji Žnidaršič** za izjemen uspeh in koreografijo. S tem pa se je tudi PK Evora povzpел stopničko višje na mednarodnih tekmovanjih, saj je Dragana naša prva svetovna podprvakinja v street dance show plesih. Sedaj pa novim zmagam naproti, saj nas od januarja dalje čaka že nova tekmovalna sezona. ■

Martinovanje

☞ Sandra Pirc ☞ Anja Purkart

Poseben poklon vinu je martinovo, dan, ko se mošt spremeni v vino. In za pravo doživetje martinovanja se je dobro odpeljati tja, kjer ga pridelujejo – med trte, vinograde, k vinogradnikom in vinarjem. V DEOS, Centru starejših Cerknica pa smo praznovanje svetega Martina pripeljali kar k nam ter se v skladu s priporočili za preprečevanje prenosa okužbe z virusom skupaj poveselili. Hišnik **Tone** nam je na svoji preši iz jabolk stisnil svež jabolčni sok, ekonom **Janoš** pa nam je zaigral na harmoniko in nam pripravil bogat repertoar. Tako je bilo veselje stanovalcev ter zaposlenih res veliko,

kar smo dokazali tudi s petjem. V kuhinji Centra starejših Cerknica so za posladek spekli še slastne orehove rogljičke, ki smo jih ponudili stanovalcem in so se še kako prilegli k domačemu jabolčniku. Stanovalci so bili nadvse veseli in hvaležni za tako prazničen dan, saj so se lahko družili, poveselili ter skupaj zapeli. ■

V gosteh jamarji iz Ukrajine

☞ Matej Zalokar

Letošnjo jesen smo člani Jamarskega društva Rakek po dolgem koronskem odmoru prejeli poseben obisk. Teden dni smo gostili jamarje iz Ukrajine (iz Trnopila in Kijeva – društva Krystal, Podilja in Kiev speleo club). Tovrstna srečanja gojimo od leta 1990, ko so se na prvo odpravo v Ukrajino podali naši izkušeni člani, nazadnje pa smo bili rakovski jamarji v Ukrajini leta 2019. V Slovenijo je prišlo trinajst ukrajinskih jamarjev, ki smo jim pripravili pester nabor dejavnosti. Veliko je bilo raziskovanja starih in novih jam, podaljšali smo brezno pri Zvezdi ter obiskali nekaj slovenskih klasik (Planinska jama, Škocjanske jame, Predjama, Križna jama, Zelške jame). Ukrajinci so se izkazali kot zagreti raziskovalci novih jam, mi pa smo ozavestili, v kako lepih in jamarsko bogatih ter raznolikih krajih živimo. Spletla so se nova prijateljstva, obudile stare vezi, novi načrti pa se že kujejo. ■

Spodbuda turističnim vodnikom

☞ Alenka Veber

Slovenska turistična organizacija (STO) je v želji, da bi slovenski turizem po epidemiji čim prej okrevala, financirala številna turistična vodenja, ki so potekala širom Slovenije. Na razpis STO se je prijavila tudi Regionalna razvojna agencija (RRA) Zeleni kras iz Pivke, sredstva pa so razpršeno razdelili med aktivne turistične vodnike, ki vodijo po manj znanih krajih. Med njimi je tudi Babno Polje – najhladnejši naseljeni kraj v Sloveniji. Uporabniki Varstveno-delovnega centra Postojna, Enota Cerknica so se odzvali vabilu in v mesecu juliju obiskali Rihtarjevo domačijo. Tu jih je sprejela turistična vodnica **Alenka Veber** in jih popeljala na dvourni ogled kraja. Udeleženci so si ogledali Rihtarjevo domačijo, župnijsko cerkev svetega Nikolaja, Čebelarstvo Troha in ostrnice, ki jih je za vse, ki kraj obiščejo, postavila družina Šoštarčič. Vodenemu ogledu je na Rihtarjevi domačiji sledilo še krajše druženje ob zvokih harmonike, ki so jo udeleženci prinesli s seboj. ■

www.lekarna ljubljana.si Veljavnost od 25. 11. 2021 do 17. 1. 2022

ZDRAVO

izbrano iz kataloga ugodnosti

AK-IMUN
Prehransko dopolnilo z aminokislinami, vitamini in minerali v obliki praška za pripravo napitka, 5 vrečk
Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano

redna cena: 13,89 €
cena s Kartico zvestobe

9,72 € + 2 POPUST: 30%

MAZILo ZA USTNICE
Ustnice neguje in varuje pred vplivi okolja, 5 ml. Izdelano v Galenskem laboratoriju Lekarne Ljubljana.

redna cena: 2,54 €
cena s Kartico zvestobe

1,27 € + 1 POPUST: 50%

DOMAČA ZELIŠČNA GRENČICA, NEKOČ IN DANES
Izdelano v Galenskem laboratoriju Lekarne Ljubljana, 220 g.
Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano

redna cena: 11,18 €
cena s Kartico zvestobe

9,23 € + 2 POPUST: 30%

SKODELICA MALČEK
Steklena skodelica je izdelana v Steklarni Hraatnik in pakirana v lični darilni embalaži.

redna cena: 4,90 €
cena s Kartico zvestobe

3,00 € + 1 POPUST: 50%

SILVER CARE
Na voljo otroške zobne ščetke 6 - 36 mesecev, 2 - 6 let in 7 - 12 let.

20% popust

OIL OF THE KING - KRALJEVO OLJE
100% čista in naravna eterična olja njivske mete, mire, čajevca, bosvelije in rdečega bora. Na voljo balzamične kapljice, 10 ml in balzamični gel, 50 ml.

30% popust

Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite **080 71 17!**

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v enotah Lekarne Ljubljana, specializiranih prodajalnih LI. VIVA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si izključno ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevanega žetvula jabolč zvestobe, sicer veljajo redne cene. Siliva so simbolične, popusti se ne seštevajo. Ponudba velja od 25. 11. 2021 do 17. 1. 2022 oz. do prodaje zalog.

Lekarna Ljubljana

20%
praznični
popust

KNJIGA O KRAJIH IN LJUDEH OBČINE CERKNICA

Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz

*Zbornik člankov o krajih in ljudeh občine Cerknica, objavljenih
v občinskem glasilu Slivniški pogledi v letih 2014–2020.*

Cena: 20€. Naročila in prevzem: v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica
po predhodnem dogovoru (01 709 10 78 ali info@kjuc.si)

Kraji: Cerknica, Beč, Bečaje, Begunje pri Cerknici, Bezuljak, Bločice, Bloška Polica, Brezje, Cajnarje, Čohovo, Dobec, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Dolenje in Gorenje Otave, Gora, Gorenje Jezero, Goričice, Gošič, Grahovo, Hribljane, Hruškarje, Ivanje selo, Jeršiče, Korošče, Koščake, Kožljek, Kranjče, Kremenca, Krušče, Kržišče, Laze pri Gorenjem Jezeru, Lešnjake, Lipsenj, Mahneti, Martinjak, Milava, Osredek, Otok, Otonica, Pikovnik, Pirmane, Podskrajnik, Podslivnica, Ponikve, Rakek, Rakov Škocjan, Ravne, Reparje, Rudolfovo, Selšček, Slivice, Slugovo, Stražišče, Sveti Vid, Ščurkovo, Štrukljeva vas, Tavžlje, Topol pri Begunjah, Unec, Zahrib, Zala, Zelše, Zibovnik, Žerovnica, Župeno /
Intervjuji: Miroslav Bavdek, Volbenk Demšar, Marija Devinar, Miro Jenček, Alojz Troha, Janez Koščak, France Kotnik, Miroslav Lekšan, Anton Lunka, Jožef Martinčič, Alojz Matičič, Iva Mulec, Tončka Neškudla, Vinko Otoničar, Franc Perko, Viktor Ponikvar, Vladimir Premrov, Mara Turk, Vladimir Urbanc, Jože Žnidaršič starejši

Slivniški
pogledi

Avtorica: **Marija Hribar**

Notranjske vezilske vajenice

Ko so v šestdesetih letih 19. stoletja uvedli obvezno osnovno šolo, se je v učnem načrtu pojavil tudi pouk ročnih del. Z vajenicami, ki so rezultat učnih vaj, so dekleta izkazovala osnovno znanje vezilskih tehnik. Predstavljene vajenice odsevajo tudi čas njihovega nastanka – čas Avstro-Ogrske monarhije, čas Kraljevine SHS ter povojni čas – kar se lepo izraža tudi skozi izvezeno abecedo.

Pavla Renzenberg (1857–1946), učiteljica in strokovnjakinja za ženska ročna dela, je na začetku 20. stoletja zapisala, »da je vse nedostatke odstranil državni ljudsko-šolski zakon z dne 14. maja l. 1869, zahtevajoč ženska ročna dela kot obvezni učni predmet na dekliških šolah in določujoč, da sme poučevati ta predmet le za to usposobljena učiteljica.« Ročna dela je poučevala v Leskovcu, Vipavi, Postojni in Ljubljani.

Vajenica Antonije Prudič

Vajenica, ki jo je leta 1895 naredila Antonija Prudič, rojena 1882, Cerknica 42, Jagenška, prinaša tudi osebne podatke vezilje. Vajenica pravokotne oblike je vezena po štetih nitih, najprej so z rdečo nitjo izvezene ornamentalne proge, pod njimi pa s temno rdečo prejico v treh vrstah velike črke abecede, prazen prostor na obeh straneh je zapolnjen s figurami, narejenimi s črno nitjo. Sledijo velike in male pisane črke abecede, izvezene s svetlomodro nitjo, nato s črno prejico izvezene črke v gotici, nato meander in z rdečo nitjo izvezene številke, sledijo še štiri vrstice malih in velikih črk gotice, izvezenih z zeleno nitjo. Vajenica še nima šumnikov, kar je verjetno posledica enotnega učnega načrta in seveda tega, da je nastala v stari Avstriji, čeprav je dvočrkja za šumevce uvedel že Trubar (Jh in sh za š in ž)

Vajenica Antonije Prudič, mere 28 x 91 cm, hrani jo Ljerka Zagorjan. (© Ljubo Vukelič)

v 16. stoletju, sredi 19. stoletja pa je bohoričico zamenjala gajica. Vrstico zaključuje številka 93, kar lahko pomeni, da je bila vajenica do tega dela narejena leta 1893, čez dve leti pa jo je Antonija dokončala. Zadnji del vajenice poleg osebnih podatkov izdelovalke Antonije Prudič, prebivališča in letnice zaključka 1895 prinaša še rožice v veselih barvah. Vajenica je prišita na blago vijoličaste barve. Antonija se je leta 1913 poročila z Alojzijem Pogorelcem (Mihovc) iz Planine, umrla je leta 1928.

Vajenica Frančiške Ošaben

Frančiška Ošaben se je rodila leta 1896 v Martinjaku na številki 25 (Petrič), po poklicu je bila šivilja. Njena mama je bila Marija Petrič, rojena 1862, oče pa Franc Ošaben (Fužinarjou) iz Grahovega, rojen 1854, ki se je v Martinjak priženil. Vajenica je pravokotne oblike, vezena s križci na stramin z rdečo bombažno prejico. Najprej je izvezena velika abeceda, nato velike pisane črke in številke, potem male tiskane črke, c-ju je sramežljivo dodana strešica, nato sledi figuralika, v novem sklopu pa letnica 1907 in mala pisana abeceda, ki že premore tudi č in š, ne pa ž-ja. Nazadnje pa sledijo okrajšan priimek Oša.(ben) in ime Franca ter št. 25,

Vajenico z merami 30 x 34 cm hrani Jožica Mlinar. (© Katarina Skuk)

kar predstavlja hišno številko, na kateri je živel v Martinjaku. Frančiška je umrla med prvo svetovno vojno, leta 1916.

Vajenica Slavke (Cvetoslave) Pogorelec

Slavka Pogorelec je bila rojena leta 1914 v Trstu, saj je oče tam opravljal službo finančnega uradnika. Nekaj časa, okrog leta 1920, je družinica (Antonija, Alojzij in Slavka) stanovala v Urbanovem stolpu na Taboru. Slavka se je šolala na ljubljanskem učiteljskišči. Vajenica pravokotne oblike je vezena po štetih nitih na straminu (mrežasta bombažna ali lanena tkanina) v tehniki drobnih križcev z bombažno prejico rdeče barve. Meandru sledijo male in velike črke slovenske abecede, izvezeni so tudi šumniki č, š, ž, ki jih na vajenici Antonije Prudič še ni bilo, za črkami so v eni vrstici številke, sledijo jim geometrijski vzorec, monogram P(ogorelec) S(lavka) ter letnica nastanka 1924, vse skupaj pa obkroža izvezen rastlinski vzoreček. Slavka je umrla leta 1999.

Vajenico z merami 53 x 60 cm in s 6 cm resicami hrani Ivanka Orel. (© Ljubo Vukelič)

Vajenico z merami 24 x 37 cm hrani Ljerka Zagorjan. (© Katarina Skuk)

Vajenica Jelke (Gabrijele) Orel

Jelka Orel je bila rojena leta 1909. Po propadu Avstro-Ogrske leta 1918 in s podpisom rapalske pogodbe leta 1920 je del slovenskega etničnega ozemlja prišel pod Kraljevino Italijo; tako se je v novi državi znašla tudi Jelkina družina. Vajenica z resicami, na kateri so različne vezilske tehnike (ažur, rišelje, ploščati vbod itd.), je bila narejena leta 1930.

Vajenica Ivanke Logar

Ivanka Logar, poročena Orel, ki je v šolskem letu 1957/58 obiskovala Kmetijsko gospodinjstvo šolo v graščini na Mali Loki, kjer so delali tudi vajenice; eno še hrani. Na njej je nekaj osnovnih vezilskih (rišelje, ažur, čipka) in šiviljskih tehnik.

Vajenico z merami 24 x 60 cm hrani Ivanka Orel. (© Ljubo Vukelič)

Vajenica Ivanke Orel (rojena Logar)

Zanimiva je vajenica, ki jo je Ivanka naredila po letu 1990. Na leakrilu je, med drugim, z modro prejico s križci izvezen gorenjski nagelj, na drugi strani vajenice pa so prikazane stare belokranjske tehnike vezenja (raličenje ...).

Vajenico z merami 12 x 70 cm hrani Ivanka Orel. (© Ljubo Vukelič)

Viri in literatura:

1. Arhiv župnije Cerknica.
2. Kebe, J.: Cerkniško jezero in ljudje ob njem, 2011.
3. Makarovič, M.: Slovenske ljudske veznine, 1986.
4. Marija Makarovič, pisno, Ljubljana, 3. 11. 2021.
5. Ivanka Orel, ustno, Cerknica, 20. 11. 2021.
6. Renzenberg, P.: Ženska ročna dela. V: Pedagoški letopis 1901, str. 71–78.
7. Ljerka Zagorjan, ustno, Cerknica, oktober, november 2021.
8. www.genealogy.si/marriages

Koledar odvoza odpadkov 2022

JANUAR	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
												1	2
	3	E1	4	E2	5	E3	6	E4	7	B		8	9
	10	M1	11	M2	12	M3	13	M4	14		ME5	15	16
	17	E1	18	E2	19	E3	20	E4	21	B		22	23
	24	M1	25	M2	26	M3	27	M4	28		ME5	29	30
	31	E1											

FEBRUAR	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED			
				1	E2	2	E3	3	E4	4	B		5	6	
	7	M1	8	M2	9	M2/1	M3	10	M2/2	M4	11		ME5	12	13
	14	E1	15	E2	16	E3	17	E4	18	B		19	20		
	21	M1	22	M2	23	M3	24	M4	25		ME5	26	27		
	28	E1													

MAREC	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
				1	E2	2	E3	3	E4	4	B		5
	7	M1	8	M2	9	M3	10	M4	11		ME5	12	13
	14	E1	15	E2	16	E3	17	E4	18	B		19	20
	21	M1	22	M2	23	M3	24	M4	25		ME5	26	27
	28	E1	29	E2	30	E3	31	E4					

APRIL	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED			
										1	B		2	3	
	4	M1	5	M2	6	M3	7	M4	8	B	ME5	9	10		
	11	E1	12	E2	13	E3	14	E4	15	B		16	17		
	18	M1	19	M1/1	M2	20	M1/2	M3	21	M4	22	B	ME5	23	24
	25	E1	26	E2	27	E3	28	E3/1	E4	29	B	E3/2	2	30	

MAJ	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED			
													1		
	2	M1	3	M1/1	M2	4	M1/2	M3	5	M4	6	B	ME5	7	8
	9	E1	10	E2	11	E3	12	E4	13	B		14	15		
	16	M1	17	M2	18	M3	19	M4	20	B	ME5	21	22		
	23	E1	24	E2	25	E3	26	E4	27	B		28	29		
	30	M1	31	M2											

JUNIJ	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
					1	M3	2	M4	3	B	ME5	4	5
	6	E1	7	E2	8	E3	9	E4	10	B		11	12
	13	M1	14	M2	15	M3	16	M4	17	B	ME5	18	19
	20	E1	21	E2	22	E3	23	E4	24	B		25	26
	27	M1	28	M2	29	M3	30	M4					

B BIO ODPADKI (Cerknica, Rakek, Stari trg in Lož)

M MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI (ostanek odpadkov po ločevanju)

E MEŠANA EMBALAŽA (plastična, kovinska in sestavljena)

ME MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI in MEŠANA EMBALAŽA

PRAZNIKI

PODROČJA POBIRANJA:

- Begunja pri Cerknici, Brezje, Cerknica, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Selšček, Topol pri Begunjah
- Babna Polica, Babno Polje, Bločice, Bloška Polica, Dane, Gorenje Jezero, Iga vas, Klance, Knežja Njiva, Kozarišče, Laze pri Gorenjem Jezeru, Lož, Markovec, Nadlesk, Otok, Podcerkev, Podgora pri Ložu, Podlož, Pudob, Stari trg pri Ložu, Šmarata, Viševak, Vrh, Vrhnik pri Ložu.
- Beč, Bečaje, Bezuljak, Cajnarje, Čohovo, Dobec, Dolenje Otave, Gorenje Otave, Goričice, Hribljane, Hruškarje, Jeršiče, Korošče, Koščake, Kožljek, Kremenca, Krušče, Kržišče, Lešnjake, Lipšenj, Mahneti, Milava, Osredek, Otonica, Pikovnik, Pirmane, Podskrajnik – nad cesto, Podslivnica, Ponikve, Ravne, Reparje, Rudolfovo, Slugovo, Stražišče, Sveti Vid, Štrukljeva vas, Tavžlje, Zahrib, Zala, Žerovnica, Župeno, Tavžlje, Zahrib, Zala, Žerovnica, Župeno
- Grahovo, Ivanje selo, Martinjak, Podskrajnik, Rakek, Rakov Škocjan, Slivice, Unec, Zelše
- Dolenje Poljane, Gora, Kranjče, Sveta Ana pri Ložu

JULIJ	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
										1	B	ME5	2
	4	E1	5	E2	6	E3	7	E4	8	B		9	10
	11	M1	12	M2	13	M3	14	M4	15	B	ME5	16	17
	18	E1	19	E2	20	E3	21	E4	22	B		23	24
	25	M1	26	M2	27	M3	28	M4	29	B	ME5	30	31

AVGUST	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
		1	E1	2	E2	3	E3	4	E4	5	B		6
	8	M1	9	M2	10	M3	11	M4	12	B	ME5	13	14
	15	E1	16	E1/1 E2	17	E1/2 E3	18	E4	19	B		20	21
	22	M1	23	M2	24	M3	25	M4	26	B	ME5	27	28
	29	E1	30	E2	31	E3							

SEPTEMBER	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
								1	E4	2	B		3
	5	M1	6	M2	7	M3	8	M4	9	B	ME5	10	11
	12	E1	13	E2	14	E3	15	E4	16	B		17	18
	19	M1	20	M2	21	M3	22	M4	23	B	ME5	24	25
	26	E1	27	E2	28	E3	29	E4	30	B			

OKTOBER	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
												1	2
	3	M1	4	M2	5	M3	6	M4	7	B	ME5	8	9
	10	E1	11	E2	12	E3	13	E4	14	B		15	16
	17	M1	18	M2	19	M3	20	M4	21	B	ME5	22	23
	24	E1	25	E2	26	E3	27	E4	28	B		29	30
	31	M1											

NOVEMBER	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
				1	M2	2	M1/1 M3	3	M1/2 M4	4	M2	ME5	5
	7	E1	8	E2	9	E3	10	E4	11	B		12	13
	14	M1	15	M2	16	M3	17	M4	18		ME5	19	20
	21	E1	22	E2	23	E3	24	E4	25	B		26	27
	28	M1	29	M2	30	M3							

DECEMBER	PONEDELJEK		TOREK		SREDA		ČETRTEK		PETEK		SOB	NED	
								1	M4	2		ME5	3
	5	E1	6	E2	7	E3	8	E4	9	B		10	11
	12	M1	13	M2	14	M3	15	M4	16		ME5	17	18
	19	E1	20	E2	21	E3	22	E4	23	B		24	25
	26	M1	27	M1/1 M2	28	M1/2 M3	29	M4	30		ME5	31	

ODVOZ ODPADKOV V ČASU PRAZNIKOV:

Praznik	Ni odvoza.	Področje	Nadomestni odvoz
Prešernov dan	torek, 8. 2. 2022	M2	9. in 10. 2. 2022
Velikonočni ponedeljek	ponedeljek, 18. 4. 2022	M1	19. in 20. 4. 2022
Dan upora proti okupatorju	sreda, 27. 4. 2022	E3	28. in 29. 4. 2022
Praznik dela	ponedeljek, 2. 5. 2022	M1	3. in 4. 5. 2022
Marijino vnebovzetje	ponedeljek, 15. 8. 2022	E1	16. in 17. 8. 2022
Dan reformacije	ponedeljek, 31. 10. 2022	M1	2. in 3. 11. 2022
Dan spomina na mrtve	torek, 1. 11. 2022	M2	4. 11. 2022
Dan samostojnosti in enotnosti	ponedeljek, 26. 12. 2022	M1	27. in 28. 12. 2022

ZBIRNI CENTER CERKNICA:

- ponedeljek: zaprto
- torek: v poletnem času od 12.00 do 18.00, v zimskem času od 11.00 do 17.00
- sreda, četrtek, petek od 8.00 do 15.00
- sobota: od 8.00 do 12.00
- nedelja in prazniki: zaprto

ZBIRNI CENTER STARI TRG PRI LOŽU:

- torek: od 8.00 do 14.00
- četrtek: v poletnem času od 12.00 do 18.00, v zimskem času od 11.00 do 17.00
- vsaka prva sobota v mesecu, v poletnem času od 8.00 do 12.00
- nedelja in prazniki: zaprto

* Zimski in poletni čas sta ločena s premikom ure na poletni oziroma zimski čas.

Avtor: **Valentin Schein**

Vodooskrba na meji

Bogomir Magajna je leta 1934 izdal knjigo z naslovom Graničarji, v kateri opisuje življenje ljudi in graničarjev na tej strani meje.

Svojo pripoved tistega časa začne: »Gora Slivnica se je polagoma odevala v prosojne meglice, ki so se neslišno dvigale z jezera, potovale po golih rebrih in obvisle krog vrha, kakor da bi hotele zaustaviti pot žarkom sonca, ki je zahajalo nad Nanosom, za veliko mračno senco te gore. Potem je sonce zašlo. Škrlat v jezeru je ugašal in kmalu za tem je ugasnil tudi rdeči sij nad Slivnico. Le Snežnik in Javornik sta še strmela v rdeče nebo. Potem je polagoma, objel mrak tudi Javornik in na koncu tudi Snežnik. Vsa kotlina z jezerom se je pogreznila v temotni molk. Za drugim obzorjem so se mračno risali v nebo Sveti trije kralji, Vrsnik, Blegoš, toda Triglav se je še vedno kopal v žarkih sonca.«

Vodohran pod Jesenovcem (© Valentin Schein)

Na Javornikih in tja proti Snežniku so nehale odjekati eksplozije dinamita, ki jih je bilo slišati vsak dan, vsak dan, od jutra do večera. V zadnjih dneh in zadnjem mesecu je najbolj grmelno na Čelah, nižji izravnavi Javornikov vzhodno od njegovega najvišjega vrha; tam, kjer se strmo pobočje hriba izravna in se prelomi proti Debelemu kamnu. »Le kaj tam delajo, le kaj tam počnejo, da je potrebnih toliko eksplozij in grmenja?« so se spraševali krajani vasi ob samem jezeru, ki jih je vsakodnevno grmenje opozarjalo, da se tam dogajajo velike reči.

Vodooskrba na meji

Pomanjkanje pitne vode je bilo na meji verjetno zelo veliko, problematična pa je bila celotna logistika vodooskrbe v času zidanja vseh vojaških objektov, povezanih z mejo in tudi pozneje z njenim utrjevanjem.

Prav gotovo si danes zelo težko predstavljamo celotno logistiko izgradnje cest vzdolž celotne rapalske meje, še posebno pa v predelu med Hrušico in Gomancami na današnji hrvaški meji, ki je bilo takrat skoraj brez cestnih povezav in zajetij pitne vode.

Tudi če so bile na tem območju zgrajene ceste, ki so do tedaj služile spravilu lesa, so bile te v celoti neprimerne za vsa dogajanja, ki so se začela s samo izgradnjo vojaških in drugih spremljajočih objektov na meji in v njenem zaledju.

Seveda moramo vodooskrbo na meji ločiti na več segmentov in prav gotovo je bila najpomembnejša točkovna vodooskrba vsakega vojaškega, finančnega, policijskega

in skladiščnega stavbnega kompleksa posebej. V ta namen je imel vsak objekt manjše podzemne rezervoarje – štirne, narejene v sklopu vsakega mejnega objekta posebej. Povprečna velikost teh rezervoarjev je bila 2,5 m x 3 m ter višine do 2,5 m ali več. Rezervoarji niso bili tipske izdelave in so se prilagajali velikosti izkopa. Prostornina teh štirn se je gibala od 12 m³ do 20 m³ in je zadostovala za pokrivanje nujnih potreb vodooskrbe. Vse te štirne so vodo zbirale s streh objektov. Voda je bila po žlebovih preko ogelnih filtrov speljana v podzemne vodohrane. Številni vodohrani so še danes do vrha napolnjeni z vodo.

Ob nekaterih objektih na meji, predvsem vojaških, pa so bili

zgrajeni tudi odprti betonski vodni zbiralniki velikosti 2 m x 3 m. Zbirali so površinsko vodo, ki se je preko obcestnih muld in kanalov zbirala v teh zajetjih; seveda je ta voda služila le za napajanje vprežne živine, ki je bila pomembna za celotno oskrbo meje dolgih 20 let.

Na terenu so prav gotovo najvidnejši veliki zbiralniki vode s kvadratnim betonskim lovilcem vode, dimenzij 30 m x 20 m, in velikimi podzemskimi zbiralniki, ki so imeli prostornino več kot 150 m³. Namenjeni so bili pitni vodi. Betonski zbiralniki deževnice, ki se nahajajo nad podzemskimi vodohrani, so kvadratne ali rombične oblike. Njihova oblika je prilagojena terenu, na katerem so bili zgrajeni.

Obod zbiralnika deževnice je 30 cm širok in betonski; v povprečju je visok 80 cm. Betonska površina znotraj oboda zbiralnika vode je valovita, da je odvajala vodo proti najnižjemu delu zbiralnika, kjer je tudi odtok vode, ki se je prek

peščenih in ogelnih filtrov pretakala v podzemne vodohrane. Način gradnje je danes najnazorneje viden tik pred Sviščaki, saj je ta zbiralnik deževnice očiščen in je še danes namenjen delni oskrbi počitniških hiš z vodo na Sviščakih. Celoten betonski lovilec deževnice je bil izravnán s 30 cm debelim kamnitim drobljencem, ki je bil prvi vodni filter za padlo deževnico in je služil lovljenju nečistoč in zadrževanju odpadlega listja.

Vodohrani so mogočne, napol podzemne stavbe, ki že na prvi pogled vzbujajo spoštovanje. Njihovi projektanti so na ne preveč lahek način v prostrane gozdove Javornikov in Snežnika pripeljali stalen in zadosten vir pitne vode. Pročelje vodohrana je

več kot 10 m dolga betonska stena z osrednjim vhodnim delom z vrati in dvoje oken. V notranjosti so betonska ploščad in železne stopnice, ki vodijo v osrednji del podzemnega zbiralnika; skoraj v vseh primerih je podzemski vodohran razdeljen na tri prekate, namenjene zbrani deževnici.

Na vsaki strani glavnega vhoda v podzemne rezervoarje se na vsaki strani betonske stene nahajajo do pet železnih prezračevalnih loput in odtočni kanal.

Pod vodnim zbiralnikom so skoraj na vseh lokacijah še danes ohranjena betonska napajalna korita, velikosti do 5 m in širine 1 m, v bližini pa tudi do tri sifonske pipe za točenje vode iz vodnih rezervoarjev v večje sode, ki so jih od tam naprej lahko prevažali s konji in mulami ali v ta namen opremljenimi tovornimi vozili. Sifonske pipe so imele obliko kvadratnega betonskega stebra, ki je imel na vrhu na steber pravokotno iztegnjeno železno cev, namenjeno točenju vode. Povezava med vodohranom in koritom ter sifonskimi

Valovito dno zbiralnika deževnice na Sviščakih (© Valentin Schein)

pipami je potekala po železnih ceveh premera 5 cm. Sistem ventilov, ki so bili pod vsako točilno pipo, ni ohranjen nikjer, saj so bili odneseni že v prvih dneh po kapitulaciji Italije.

Med večje vodooskrbovalne centre z večjo količino čiste pitne vode lahko prištevamo naslednje: vodohran na Hrušici ob cesti Logatec–Podkraj na območju, imenovanem Rupe; vodohran na Planinski gori pred mogočnimi ostanki vojaške kasarne, vkopane v pobočje Kališkega vrha; zbiralnik deževnice s podzemskimi vodnimi cisternami na javorniških Čelah; vodohran Pri kasarnah, ki so danes bolj poznane kot kasarne pri Janezu. Vodohran se nahaja vzhodno pred kompleksom manjše kasarne, 400 metrov pod to kasarno je tudi drugi prav gotovo najlepše ohranjen vodni zbiralnik.

Nekoliko skrit očem je vodni zbiralnik Vrh Korena, malo naprej od križišča, pri katerem se gozdna cesta odcepi proti Blatnim dolinam.

Lepo je ohranjen tudi vodni zbiralnik pod Jesenovcem, zgrajen nasproti stavbe finančne straže.

Vodohran ob cesti Palčje–Vrh Korena; vodohran na Mašunu se nahaja ob cesti proti nekdanji mašunski grajski pristavi, v bližini vodohrana so vidni temelji stavbe finančne straže na Mašunu; vodohran na Vekslu je bil narejen v sklopu vojaškega in finančnega kompleksa stavb levo od ceste Jurjeva dolina–Otoške doline.

Vodohran na Obramcu se nahaja pred vojašnico in podzemskim obrambnim položajem na Obramcu, nekateri temu območju pravijo tudi Vratca. Vodohran je bil nekoliko poškodovan pri spravi

Napajalno korito Lupova draga nad Gomancami (© Valentin Schein)

lesa, čeprav je bil do tedaj eno od območij z najbolj ohranjenim zbiralnikom deževnice, vodohranom, koritom in sifonskimi pipami.

Vodohran Sladka voda med Leskovo dolino in Mašunom se nahaja tik ob cesti, ki se odcepi od glavne ceste proti Obramcu. Pod tem vodnim zbiralnikom je tudi manjši naravni izvir.

Velika Padežnica – sifonska pipa (© Valentin Schein)

Vodohran na Mežališču je zgrajen višje, pred še danes ohranjeno vojaško kasarno, imenovano tudi Pri Mojci, in podzemnim obrambnim kompleksom, ki se nahaja le nekaj metrov naprej od kasarne.

Vodohran Sviščaki 1 je bil zgrajen vzhodno od današnjega planinskega doma na Sviščakih in je bil verjetno glavni vir vode za italijansko planinsko zavetišče Rifugio Gabriele d'Annunzio. Vodohran Sviščaki 2 se nahaja 50 m desno od križišča ceste, ki vodi proti vrhu Snežnika. Vodohran v Veliki Papežnici se nahaja desno od ceste Sviščaki–Mirin. Vodohran pred Gomancami je vzhodno od Lupove drage, slab kilometer pred danes zapuščenim gozdarskim kompleksom stavb na Gomancah.

Vodohran tik nad vasjo Bač je zgrajen desno od ceste Bač–Mašun in je danes lepo ohranjen in vzdrževan.

Vodohran pred vasjo Drskovče je danes najlepše viden kot ohranjen sistem sifonskih pip desno od ceste Pivka–Zagorje.

Vodohran na Nanosu se nahaja 500 m zahodno pod večjim vojaškim stavbnim kompleksom na Orlovšah.

Vodohran v Podkraju se nahaja v naselju Podkraj na križišču, vzhodno od pokopališča.

Vodohran Sežanje se nahaja desno od ceste Mežališče–Marela na nadmorski višini 1300 m. Ohranjen je vodni vir, medtem ko je veliko napajalno korito uničeno.

Nad Zabičami pri Ilirski Bistrici je zgrajeno zajetje izvirske tekoče vode.

Prav gotovo pa nedokončan sistem vodooskrbe in podzemnih zajetij na Sinjem vrhu nad Ajdovščino potrebuje poseben in poglobljen raziskovalni projekt, ki bi osvetlil

tedanje razmišljanje o vodooskrbi tega območja in seveda celotnega sistema obrambe v zaledju meje.

Verjetno se še kje v gozdovih Javornika in Snežnika nahaja še kakšen manjši vodni zbiralnik take ali drugačne oblike. Prav tako pa niso raziskani ostali manjši naravni izviri na območju Snežnika, ki so bili kot naravni vir pitne vode pomembni

zlasti v prvih letih, ko se je infrastruktura na meji šele vzpostavljala.

Večji podzemni zbiralniki vode v obrambnih položajih

Poleg manjših zalog vode, ki so bile obvezen del podzemskih obrambnih sistemov in obrambnih položajev in so nosile napis »deposito aqua«, so bili v podzemskih rovih zgrajeni tudi večji zbiralniki vode v obliki dveh ali treh kvadratnih betonskih rezervoarjev velikosti 2 m x 2 m x 2 m. Ni pa jasno, od kod so te rezervoarje polnili z vodo; verjetno je polnjenje potekalo

po ceveh z vhodnih delov podzemskih obrambnih sistemov in ne iz naravnega dotoka vode – na površju ponikle deževnice. Ti vodohrani so imeli prostornino do 25 m³. Najpogosteje se te oblike vodohranov pojavljajo v drugi obrambni liniji, in sicer na območju Milanje nad Koritnicami.

Manjše podzemne shrambe pitne vode

Vsak podzemni obrambni sistem je imel tudi prostore za nujne zaloge vode ob napadu in daljšem obstreljevanju obrambnih položajev. Še danes so v podzemnih rovih na nasprotni strani manjšega ali večjega rahlo obokanega prostora vidni napisi »deposito aqua«. Prostor ima na levi in desni strani do 40 cm visoko betonsko stopnico, na kateri so bili vodni pravokotni tlorisi nekdanjih priročnih vodnih rezervoarjev velikosti 30 cm x 50 cm x 40 cm in s prostornino do 60 litrov. Posode so bile narejene iz materiala, podobnega današnjemu salonitu. Pravokotne posode, sicer razbite, so najlepše ohranjene v zgornjem podzemnem obrambnem sistemu nad Kačjimi ridami nad Planino, imenovanem tudi Monumento, saj je nekoč nekoliko višje med levim in desnim obrambnim položajem stal spomenik, ki pa se ni ohranil do današnjih dni. Verjetno je bil na tem mestu postavljen v letih od 1925 do 1930 oziroma po dokončno začrtani meji nad Planino. Število posod v podzemnih prostorih je različno. Ponekod je bilo v teh prostorih šest posod, na vsaki strani po tri, nekateri drugi shranjevanju pitne vode namenjeni prostori pa so imeli tudi dvajset takih posod.

Vir:

1. Spletna stran www.rapalskameja.si

Avtor: Robert Kužnik Vir: Slovenski etnografski muzej

Običaji in šege, ovekovečeni v barvah

Kako bi bilo, če bi bili običaji in šege naših dedkov in babic ohranjeni samo v pisnih virih, na črno-belih fotografijah in podobno? Prav slikarju Maksimu Gaspariju se lahko zahvalimo, da je vse ljudske dogodke in navade v barvah ovekovečil v svojih delih. Če tega ne bi bilo, bi bil slovenski narod osiromašen. Odkar raziskujem Gasparijevo dediščino, del na temo šeg in navad odkrivam vse več.

Ustavil se bom pri nekaterih običajih v adventnem času, času božičnih in novoletnih praznikov. Veliko ljudem so znana Gasparijeva dela, kot so Tepežkanje, Sveti trije kralji in Koledniki, upodobil pa je tudi druge motive prazničnega časa – miklavževanje, priprava in izdelava jaslic, božično kajenje in molitev, vlivanje svinca, izdelava poprtnika ter druge šege in navade.

Jaslice so osrednji lik božične zgodbe. Za pripravo in izdelavo jaslic je vedno skrbela cela družina. Vsak izmed članov je imel posebno nalogo.

Otroci so, tako kot to počnejo še danes, navadno pripravili jaslične figure in jih postavljali v jaslice. Še prej so nabrali in posušili gozdni mah za podlago. Mati je poskrbela za okrasje in prte, ki so krasili jaslice. Jaslice so navadno postavili v »bohkov kot«. Gre za poseben kotichek v hiši, kjer se je pri molitvi zbirala vsa družina.

Gaspari je leta 1919 naredil prve slovenske narodne jaslice. Izdelane so bile iz papirja, družina pa je imela kar nekaj dela, da jih je postavila. Figure je bilo treba nalepiti na trši karton, jih izrezati in zadaj nalepiti paličico. Paličica s figuro se je zapičila v mah. Za ohranitev kulturne dediščine vsako leto v decembru tradicionalno postavimo Gasparijeve jaslice

Poprtnik (© arhiv Studio Zibka)

v naravni velikosti v Selščku, rojstnem kraju Maksima Gasparija.

Nekaj besed bi rad zapisal tudi o posebnem kruhu. Poprtnik je dobil ime po posebnem, za praznični čas namenjenem prtu, s katerim je bil pokrit. Praznični kruh, ki je narejen iz bele moke, je okrašen s pleteno kito iz testa, krasijo ga tudi ptički, križ in simbolne črke. Včasih so gospodinje praznični kruh pripravile kar trikrat – za božič, novo leto in svete tri kralje. Poprtnik po Sloveniji poznamo tudi pod imeni župnek,

božičnik, mižnik, pomižnik, stolnik ... Božični kruh naj bi imel čudežno moč; za zdravje in srečo so ga skrbno razdelili med člane družine, dali so ga tudi živini in drobnici, sosedom za dobre odnose, drobtine pa so potresli po njivi za dobro letino. Danes se ta običaj spet vse bolj uveljavlja. Obstajajo društva v Sloveniji, ki ohranjajo tradicijo izdelave poprtnika.

Gasparijeve razglednice, ki izražajo te navade, so vrsto let osrečevale družine – pisali so jih sorodnikom in znancem ali pa so jih sami prejeli. Navadno so razglednice zatikali za ogledala ali kredence. Tudi letos, tako kot že lani, pa je Gasparijeve razglednice po večletnem premoru ponovno mogoče kupiti. Naj bodo letošnji božično-novoletni prazniki topli in blagoslovljeni.

GASPARIJEVE RAZGLEDNICE

Komplet novih petih razglednic - **5 EUR**.
Pri pošiljanju po pošti se zaračuna še poštnina.

Gasparijeve narodne jaslice
posebna ponudba

Naročila:
031 204 460
info@zibka.si
www.zibka.si

© Robert Kužnik, 2020

Hišni blagoslov
reprodukcija v okvirju
s steklom, 32x23 cm
35 EUR

Gasparijeve umetniške slike
reprodukcije

Hribci v mozaiku

Menišija je bogatejša za mozaično steno Hribci, katere idejni zametki segajo v leto 2019. Ob odprtju mozaične stene pri DEOS, Centru starejših Cerknica, ki je nastala kot produkt sodelovanja v svetovnem projektu Conin, je tajnik Turističnega društva (TD) Menišija Janez Košir prišel na idejo, da bi lahko na ta način ovekovečili tudi katero od del Meniševca Marjana Mančka, ki že vrsto let ustvarja v sosednjem Selščku.

Članica in koordinatorka izdelave mozaičnih sten mozaične sekcije Kulturnega društva (KD) Rak Rakek **Karmen Petrič** je bila nad idejo navdušena, pozneje pa je na sodelovanje pristal tudi Marjan Manček. Predvideno uradno odprtje je žal prestavljeno na čas, ko bodo epidemiološke razmere ugodnejše.

Janez Košir je zadovoljen, da je bil projekt izveden pred načrtovanim zaključkom, za kar so zaslužni mozaičarke in mozaičarji rakovškega kulturnega društva, člani TD Menišija, še posebej **Martin Košir** in **Robert Kužnik**, Meniševca **Alojzij Obreza**, podjetje Gracia iz Logatca, ki je podarilo del ploščic, Vrtec Martin Krpan Cerknica – enota Rakek, Civilna zaščita Cerknica ter ne nazadnje Občina Cerknica. Kot pravi Janez Košir, se želijo s tem projektom pokloniti ilustratorju, striparju in filmskemu animatorju Marjanu Mančku, dobitniku nagrade Hinka Smrekarja, ki je s svojim delom na Menišiji pustil velik pečat.

Barvni osnutek za mozaik je Manček izdelal na pobudo TD v letošnjem juniju. Liki na mozaiku so junaki stripa Dajnomir in Miliboža, ki je najprej izhajal v reviji Kurirček v letih 1981 do 1984, leta 1993 pa sta pri založbi DZS izšli serija njegovih avtorskih slikanic in videokaseta treh risanih filmov s skupnim naslovom Hribci. Pozneje so pod tem družinskim imenom izhajali stripi v Cicibanu, Kekcu in v tržaški reviji Galeb. Leta 2012 je pri Stripburgerju izšla knjiga stripov Hribci kremeniti in prejela priznanje zlata hruška.

Motiv ni naključje ...

»Oče tega projekta, sovaščan Janko Košir, me je že par let nagovarjal k sodelovanju. Sprva sem bil malce v dvomu, potem pa so me Hribci zbudili in letos je stvar realizirana,« pravi

Marjan Manček in doda, da ga Hribci v mozaični predstavitvi na humoren način povezujejo s preteklostjo in sedanostjo, sicer pa izbrani motiv predstavlja praslovensko družino na lovu. Medtem ko ata Dajnomir, mama Miliboža, sinček Milimir in njihova domača živalca Putka sledijo medvedovim stopinjam, jih z drevesa opazuje sitni sosed Kajtimar. Mo-

zaična vsebina se lepo navezuje na sprehajalno pot Po medvedovih stopinjah. Sodelovanje z mozaično skupino z Rakeka je potekalo od skupne izbire barv ploščic (kar sedem odtenkov zelene) do možnosti vpogleda in korekture. Manček potrjuje, da je skupina svoje delo odlično opravila. Medtem je že vpet v nova ustvarjanja,

saj skicira kratke stripe na temo Varno s soncem, ki ji v sodelovanju z dr. Ano Benedičič pripravlja za evropski kongres dermatologov, ki bo prihodnje leto v Ljubljani.

700 ur le za izdelavo mozaika

Koordinatorica projekta Karmen Petrič pravi, da brez izredno dobrega sodelovanja takega projekta ni mogoče izpeljati. Pri izdelavi je sodelovalo 16 članic in en član mozaične sekcije, strokovno delo je vodila mentorica Eva Ule, dokumentacijo pa predsednica sekcije **Sonja Vrhovnik**. TD Menišija je poskrbelo za lokacijo mozaika, nakupilo gradbeni material in del keramičnih ploščic. Karmen Petrič pri tem izpostavlja aktivno sodelovanje s predsednikom TD Menišija **Markom Beličičem**, tajnikom **Janezom Koširjem** ter avtorjem osnutka **Marjanom Mančkom**. Mozaik so v stari šoli na Rakeku, kjer imajo tudi skladišče materiala, mozaičarke izdelovale pet – šest tednov, potem pa čakale ustrezno vreme za montažo. Mozaik so prvič izdelovale v sodelovanju z ilustratorjem, novost so bili tudi izdelava na slikovno predlogo v naravni velikosti in v enem kosu ter razrez tega in končno sestavljanje na steni v celoto. Karmen Petrič poudarja, da se je kot pri vseh dosedanjih mozaičnih stenah (ta je že šesta v naši občini) izkazalo izredno sodelovanje med članicami in člani mozaične sekcije ter naročniki. »Fantje iz TD Menišija so nam pomagali v vseh pogledih. Takega sodelovanja si lahko le še želimo,« zaključuje.

Avtorja: **Nevena Savić, Matej Zalokar** Fotograf: **Matej Zalokar**

Svetloba v temi

S prvo samostojno razstavo jamarskih fotografij se v rakovski knjižnici predstavlja Matej Zalokar. Že kot tretješolec se je pridružil šolskemu jamarskemu krožku, pozneje se je včlanil v Jamarsko društvo (JD) Rakek, deluje kot jamarski raziskovalec, inštruktor in reševalec.

Ljubezen do podzemnega, jamskega sveta ga je usmerila tudi na poklicno pot inženirja geotehnologije.

Za potrebe društvene spletne strani in arhiva je na odprave vedno pogosteje jemal fotoaparata. Sčasoma je z izkušnjami rasla tudi želja po boljših, kakovostnejših fotografijah in tako se je začel resneje ukvarjati z jamskim fotografiranjem.

Tovrstna fotografija predstavlja velik izziv predvsem zaradi odsotnosti svetlobe, ki je le na vhodnih delih jame, zato je potrebna umetna osvetlitev. Uporablja predvsem priložnostno

osvetlitev (acetilenske karbidke, LED-luči na čeladah) in bliskavice, včasih tudi reflektorje. Število bliskavic je odvisno od dimenzij prostora, motiva in časa, ki je na voljo. Za dobro fotografijo včasih potrebuje le dve, včasih pa deset in več bliskavic. Sčasoma se je postopoma večala tudi količina fotografske opreme. Tako poleg jamarske opreme včasih s sabo vzame tudi do deset kilogramov fotografske opreme; pri tem mu pomagajo člani in simpatizerji društva.

Največji del Matejevih fotografij predstavlja dokumentarna fotografija z raziskovalnih akcij, ki jih tedensko izvajajo člani JD Rakek. Preostali del predstavlja namenske fotografske akcije, ki zahtevajo več priprav in opreme.

Pri jamarskem delu je pomemben tudi naravovarstveni vidik. Jame so krhek ekosistem, v katerem

človek z vsakim obiskom pušča sledi. Zato je pomembno, da pri osvetljevanju in prenosu opreme pomagajo izkušeni jamarji z občutkom za varno gibanje v jami in ohranjanje narave.

Razstavljene fotografije so nastale med letoma 2013 in 2021, večinoma v slovenskih jamah, v manjšem obsegu tudi v tujini. Matej je s svojimi fotografijami sodeloval že na vrsti razstav, redno objavlja v številnih publikacijah. Vabljeni k ogledu do 10. decembra 2021 v času urnika knjižnice na Rakeku.

Decembrsko cirkuško doživetje

✉ Eva Turšič

Iz Kulturnega doma Cerknica vas tokrat prijazno vabimo, da se nam pridružite na ogledu predstave francoske cirkuške skupine **Cirque Le Roux: Jelen v žarometih** v Cankarjevem domu v Ljubljani.* Ogled predstave s prevozom iz Cerknice organiziramo **v četrtek, 30. decembra**. Če bi se nam želeli pridružiti, se do 12. decembra prijavite na e-poštni naslov info@kd-cerknica.si. Število mest je omejeno. Prijava na ogled je obvezna.

Navdih do konca odštekane cirkuške predstave Jelen v žarometih je prismojuna zgodba o nenavadni družini, ki živi nekje na robu gozda. Tam pa je mogoče vse. Čisto vse. Od tega, da se, ja, jelen znajde v žarometih, da se kotalkajo po mizi, hodijo po rokah (tudi po eni), pa po vrvi in se potem, sploh še ne na koncu, znajdejo v nekem čisto drugem svetu ... Jelen v žarometih je zato prava sladica v pestrem naboru sodobnega cirkusa. Je predstava vrtoglavega in spreminjajočega se ritma, lahko je huronsko zabavna in neverjetno hitra, lahko pa tudi nežna, uglajena, a že naslednji trenutek prava parada akrobatskih spretnosti. Jelen v žarometih je prava cirkuška bomba. Paša za oči, telo in duha. ■

* Za vstop na prizorišče sta zahtevana izpolnjevanje PCT-pogoja z osebnim dokumentom in uporaba kirurške maske ali maske tipa FFP 2. Predstava ni primerna za mlajše otroke. Vir slikovnega gradiva in promocijskega besedila je Cankarjev dom.

Plesonoga v živo na festivalu Živa

📍 Jelena Oleami 📷 arhiv društva

Novembra se je Kulturno izobraževalno društvo (KID) Plesonoga udeležilo tridnevnega festivala plesne ustvarjalnosti mladih Živa 2021 v Španskih borcih v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti RS. V program festivala sta se uvrstila plesna predstava Markiranje in avtorski solo ples **Tinkare Plos Ador' Ador'** in oba prejela zlato priznanje. Pod mentorstvom **Jelene Oleami** so plesalke skupine Mana (plesalke: **Neža Jelinčič, Ernestina Kos, Zarja Telič Kovač, Pia Jelena Džakulin**, Jelena Oleami) v predstavi Markiranje raziskovale, kje se vzpostavi meja med gledalcem in nastopajočim. Plesalka Tinkara Plos pa je z avtorskim solo plesom Ador' Ador' vzpostavljala odnos med glasbo in plešočim telesom. Tinkara trenutno študira ples na Švedskem, kjer izpopolnjuje svoje plesno znanje in si utira profesionalno pot sodobnega plesa. Čestitamo našim domačim plesalkam za dosežke v plesni ustvarjalnosti! ■

Zgodbe naših teles z Jeleno Oleami

📍 Jelena Oleami

Plesna delavnica Zgodbe naših teles z **Jeleno Oleami** se je v organizaciji Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti RS Cerknica odvijala v četrtem vikendu v oktobru v Begunjah pri Cerknici. Izkustvena delavnica je bila posvečena 100-letni plesalki Anni Halprin. Na delavnici smo se srečali s principi legende sodobnega plesa in spodbudili svoja plesnoradovedna telesa. Skozi telesni spomin smo se srečevali z zgodbami svojih teles; kaj je v njih zapisano fizično, čustveno, psihično; ter tako iskali svoj avtentičen plesni izraz, ki se lahko razvije v nalogo, igro, predstavo. Delavnico je vodila plesna pedagoginja in koreografinja Jelena Oleami, ki poučuje ples že 25 let. Svoje korenine poučevanja je našla v sodobnem plesu, kjer spodbuja avtentični gib. Sodobni ples začenja z modrostmi Anne Halprin in z dušnimi praksami, ki odpirajo subtilnejše ravni zaznavanja in izražanja. ■

Urejen prostor okrog nagrobnika Ivana Poženela

📍 www.cerknica.si 📷 Ljubo Vukelič

Na pobudo Sveta za kulturo Občine Cerknica in Čebelarkega društva Rakek je Občina Cerknica poskrbela za ureditev prostora okrog nagrobnika Ivana Poženela (1841–1900) na pokopališču na Rakeku, ki je bil več let zanemarjen. Obnovil se je odpadajoč zid, odstranil bršljan, naredili sta se tlakovana podlaga za nagrobnik in obroba z robniki, v pomladnih mesecih se bo na zemljišču zasadila še trava. Poženel je bil nadučitelj, rojen 7. junija 1841 v Črnem Vrhu nad Idrijo, od leta 1871 do 1886 je služboval na Uncu in od 1886. leta na Rakeku. Kot zavzet čebelar je prispeval k razvoju čebelarstva na Rakeku, tradicijo pa še danes ohranja Čebelarstvo društvo Rakek. Več o Ivanu Poženelu si lahko preberete v članku **Miroslava Juvančiča** na spletni strani stareslike.cerknica.org. ■

DOBROTE IZ DOMAČEGA KRAVJEGA MLEKA

Kmetija MIHELČIČ

Domači sir, jogurt, skuta, maslo, kruh, rezanci, sirovi štruklji in še marsikaj.

NA CERKNIŠKI TRŽNICI
 VSAKO SREDO MED 9.00 IN 12.00
 TER VSAKO SOBOTO MED 8.00 IN 12.00.

DARILNI PAKETI ZA PRAZNIČNE PRILIKOŠNOSTI

kmetija.mihelcic 031 632 543
 KMETIJA MIHELČIČ, GRAHOVO ZB., 1384 GRAHOVO

Avtor: Dušan Gogala Vir: stareslike.cerknica.org

Cerknica 1920 – Korito pred Žajfnco

Fotografijo smo 2. aprila 2011 na spletni strani Stare slike že objavili pod naslovom 1920 Cerknica – Tabor od Žajfnce. Nedolgo nazaj so nam iz Etnografskega muzeja Slovenije poslali boljši skenogram negativa. Na njem je lepše videti del korita, ki je bilo pred Žajfnco.

Fotografija prikazuje pogled na Tabor, kot se vidi ob prihodu v Cerknico iz Begunj.

Avtor fotografije je Rado Kregar, nastanek fotografije pa ocenjujem kmalu po koncu prve svetovne vojne, pred približno 100 leti. Rado Kregar je bil arhitekt, scenograf in publicist. Po končani realki je v letih od 1913 do 1919 študiral stavbarstvo na tehnični visoki šoli na Dunaju. Potem se je zaposlil kot profesor na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, obenem pa je poučeval geodetsko risanje na ljubljanski univerzi.

V sredini fotografije spredaj je Bavdkova hiša, katere lastnik je bil mesar Bavdek. V njej je bila vrsto let mesnica.

Štajerjeva hiša na desni strani je zdaj lepo adaptirana. Za levim vogalom vidimo poslopje, na katerem je nabita tabla. Kaj na tabli piše, nismo mogli dognati. Pozneje je bil v tem posloplju hlev. Pot med njim in Štajerjevo hišo vodi h Kundrovi hiši.

Levo je hiša Nežke Baraga - Drašcove, ki je kot invalidka opravljala vsa težka dela na šoli, prinašala drva, kurila peči, čistila prostore in opravljala posle šolske sluginje. To je bila nekoč čelna hiša Male gase z begunjske strani. V tej hiši je nekaj časa stanoval tudi Janez Lavrič, ki je bil med drugo svetovno vojno ugleden kulturnik v Kajuhovi skupini. Janez Lavrič je februarja 1944 odšel s XIV. divizijo na Štajersko in padel 22. februarja 1944 – kmalu po poldnevu pri Belih Vodah, že nekaj ur pred Karlom Destovnikom - Kajuhom. To hišo je potem kupil Lojze Urbas - Enžlinov Lojze iz Dolenje vasi. Za njim pa jo je kupila družina Kardum (Šime, Božo in Ljubica). Danes te hiše ni več.

Kakor se vidi po sončni obsijanosti hiš, je fotografija nastala zgodaj zjutraj, ko je sonce vzšlo izza Casermanovega laza na Slivnici.

Pri napajalnem koritu stoji deček s klobukom na glavi in gajžlo v roki in napaja kravo. Poleg krave stoji tudi ženska.

Po Kostelinovem klanecu (nekateri mu rečejo tudi Šarcov klanec) prihaja ženska v svetlem oblačilu s predpasnikom na sebi.

Nekako na mestu, od kjer je Rado Kregar posnel to fotografijo, je bil nekoč hidrant, s katerega (do nekako leta 1960)

© Rado Kregar, zbirka: Slovenski etnografski muzej

je Antonija Semič - Štajerjeva mama vsak dan popoldne ob šestih zaprla vodo in jo odprla naslednji dan zjutraj. Ponoči je bilo treba napolniti vodni rezervoar na Rakeku, saj so takrat vlačile vagonne parne lokomotive. Zato razen v hišah ob Notranjski cesti drugje v Cerknici ni bilo vode.

Danes je na tem mestu lepo urejeno krožišče.

Vir:

1. Tone Kebe: Cerknica in njeni ljudje, Samozaložba, Ljubljana 1994, strani: 15, 18, 25, 27, 28, 38, 258–260.

100 let organiziranega lova na Rakeku

V stotih letih organiziranega lova na Rakeku se je oblikovala čvrsta in homogena skupnost ljudi, ki sta jim skupna skrb za ohranjanje okolja ter ljubezen do narave in življa v njej. Tradicija lova na Rakeku sega v davno leto 1921, ko so napredni rakovski možje, željni organiziranega lova, ustanovili lovski klub Srnjak, ki je imel za tiste čase zelo napredna pravila, po katerih so se ravnali takratni lovci.

Klub je deloval na zakupniškem sistemu in je združeval do 20 lovcev. Lovišče je obsegalo 2.640 ha in je bilo v uporabi do začetka druge svetovne vojne.

Po vojni so se razmere tudi na tem področju počasi začele urejati in 23. junija 1946 je bil izdan začasni zakon o lovu, ki je bil podlaga za ustanavljanje lovskih družin, ki so bile podrejene okrajnim lovskim svetom.

Na pobudo Okrajnega narodnega odbora Rakek je bil v gostilni Rigler na Bloški Polici sestanek vseh notranjskih lovcev. Na tem sestanku so sprejeli sklep o ustanovitvi lovskih družin na Notranjskem ter uskladili in načrtali meje lovišč. Danes je Lovska družina (LD) Rakek ena od enajstih lovskih družin, ki so povezane v Zvezo lovskih družin Notranjske Cerknica (ZLDN Cerknica).

Zanimanje mladih

LD Rakek je najštevilnejša družina v ZLDN Cerknica in šteje 76 članic in članov. Od tega je 70 rednih članov, štirje so pripravniki, imamo pa tudi dva častna člana. Med rednimi člani so tudi štiri ženske. Povprečna starost članstva je 53 let.

Akcija pri lovski koči Pranger

Spodbudno je dejstvo, da se zadnja leta v našo lovsko družino vključujejo mladi ljudje. Družina ne skrbi le za divjad in varovanje okolja, ampak tudi za usposabljanje članstva. Posamezni člani se redno udeležujejo vseh dogodkov v okviru ZLDN, lovskoupravljaljskih območij (LUO) in Lovske zveze Slovenije (LZS). Usposobljenih imamo šest lovskih čuvajev, tri lovske mojstre, sedem preglednikov divjadi in dva strelska sodnika. Lovski mojstri in čuvaji se že od leta 1997 redno udeležujejo vsakoletnega srečanja v okviru ZLDN. Od leta 2003 pa v spomin na našega pokojnega

Skupinska fotografija ob 50-letnici LD Rakek

zaslužnega člana organiziramo »Brzkov memorial« v balinanju, ki se ga udeležijo ekipe sosednjih LD in ekipe gasilcev iz krajevne skupnosti in okolice. Po končanem tekmovanju sledi lovski piknik s srečelovom. Že več kot dvajset let na dan upora proti okupatorju organiziramo izlet pod geslom Spoznavajmo Slovenijo ter obiščemo bližnje in daljne kraje v Sloveniji.

Upravljanje

LD Rakek upravlja s 4.911 ha skupne površine lovišča. Od tega je 4.703 ha lovne in 208 ha nelovne površine.

Po katastrofalnem žledolomu leta 2014 so se razmere v lovišču poslabšale. Za nameček pa je velika škoda nastala še zaradi lubadarja. Odprli so se veliki goloseki – rane v lovišču. Danes je pogled na gozd obetaven, saj se na golosekih obnavljajo novi drevesni sestoji in podrast, ki nudi divjadi hrano in varno zavetje. Naše lovišče delita tudi dve pomembni prometnici – železnica in avtocesta. Po izgradnji avtoceste si je morala divjad poiskati nove poti in prehode, saj v sklopu gradnje niso zagotovili zelenih mostov za prehod divjadi, je pa spodbudno, da je ravno letos stekel projekt za izgradnjo zelenega pasu čez regionalno cesto, avtocesto in železnico pri »Škrbcu«; to je ravno na občinski meji med občino Cerknica in Postojna. Za upravljanje z loviščem je LD Rakek 19. junija 2009 podpisala koncesijsko pogodbo za obdobje dvajsetih let.

LD Rakek ima lovsko kočico na Ravniku (Pranger), kjer poteka prenova, in lovski dom v Rakovem Škocjanu, ki je bil pred časom obnovljen. Zunanost so poslikali udeleženci slikarske kolonije Vajkard.

Posebno skrb posvečamo divjadi v zimskem času. Vsako leto opravimo več kot 1500 ur prostovoljnega dela v lovišču. Za jelenjad in srnjad imamo štiri krmišča, za divje prašiče tri samodejne krmilnice in mrhovišče za medveda.

Dobro sodelovanje

Lovci LD Rakek dobro sodelujemo s sosednjimi lovskimi družinami ter z rakovškimi in unškimi gasilci. V gasilskem domu na Uncu smo s sovlaganjem pridobili prostore, v katerih smo uredili sodobno zbiralnico in hladilnico za divjačino, prostor za sestanke in skupno večnamensko – sejno dvorano. Pri organizaciji naravoslovnih dni pomagamo šoli in vrtcu. Dobre odnose imamo tudi z lastniki zemljišč.

Že od leta 1978 smo pobrateni z LD Slovenske Konjice. V tem času smo spletli mnoge prijateljske vezi in izmenjali številne izkušnje. Na pobudo takratnega tajnika ZLDN, ki je bil naš član, je LD Rakek navezal stik s člani Kluba prijateljev lova Celovec

Skupni lov s člani Kluba prijateljev lova Celovec

in organiziral prvi skupni lov – en pogon je bil v lovišču LD Rakek, drugi pa v lovišču LD Begunje.

Na lovu je bil sprejet dogovor, da nam pomagajo kupiti lovske rogove. Z njihovo pomočjo se je pri ZLDN ustanovila skupina Notranjski rogisti, ki je po kakovosti še danes v samem vrhu tovrstnih skupin. Tradicijo srečanj z avstrijskim klubom nadaljuje ZLDN.

Ob 60-letnici kluba Srnjak in 35-letnici ustanovitve LD smo pripravili veliko lovsko proslavo in bogato razstavo lovskih trofej ter slikovnega gradiva v takratnem kulturnem domu na Rakeku. S proslavo smo obeležili tudi 50- in 70-letnico obstoja lovske družine, kjer smo med drugim dobili tudi občinsko priznanje Občine Cerknica.

Lahko rečemo, da je dejavnost naše lovske družine precej pestra in da se lahko z zadovoljstvom ozremo v našo stoletno zgodovino. Jubilej ob stoletnici delovanja je članom LD Rakek v ponos, je sporočilo, da smo v preteklih letih delali dobro, je pa tudi obveza, da bomo nadaljevali pot, ki so nam jo začrtali naši predhodniki že davnega leta 1921.

Ustanovni člani kluba Srnjak na prvem skupnem lovu

OBČINA
CERKNICA

Na podlagi Pravilnika za podeljevanje priznanj športnikom, športnim delavcem in športnim kolektivom Občine Cerknica, ki je bil sprejet na redni seji Upravnega odbora SZC dne 11. 8. 2017, objavlja Športna zveza Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica

JAVNI RAZPIS

za podelitev priznanj na področju športa v občini cerknica za leto 2021.

I. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Priznanja na področju športa v občini Cerknica za leto 2021 lahko prejmejo posamezniki, ki nastopajo za osnovne športne organizacije s sedežem v občini Cerknica ne glede na naslov stalnega bivališča in so dosežene rezultate dosegli na državnih in drugih mednarodnih tekmovanjih ob nastopu za osnovno športno organizacijo s sedežem v Občini Cerknica ali državno reprezentanco.

V skladu s Pravilnikom se podeli priznanje za:

- najboljšega športnika in športnico leta,
- najboljši moški in ženski športni kolektiv leta,
- najboljšo moško in žensko ekipo leta mladinske ali članske kategorije v kolektivnem športu,
- uspešne športne delavce, lahko se podeli tudi posebno priznanje za izjemen prispevek športu v občini Cerknica,
- nadarjene mlade športnike po posameznih kategorijah od 12 do 18 let.

II. MERILA ZA IZBOR

- Rezultati na uradnih mednarodnih članskih in mladinskih tekmovanjih s prvo prioriteto na članskih tekmovanjih po naslednjem vrstnem redu: olimpijske igre, svetovno prvenstvo, evropsko prvenstvo in sredozemske igre,
- rezultati na državnih članskih in mladinskih prvenstvih,
- odločitev o najboljšem znotraj ene panoge se določi po jakostni lestvici panožne zveze, upošteva se tudi uvrstitve na jakostnih lestvicah, ki je vsota točk, doseženih na posameznih tekmovanjih.

III. PREDLAGATELJI KANDIDATOV ZA PRIZNANJA

- Predloge lahko oblikujejo osnovne športne organizacije s sedežem v občini Cerknica in Upravni odbor Športne zveze Cerknica.

Predlogi na prijavnih obrazcih morajo poleg osnovnih podatkov o kandidatu vsebovati tudi podrobno utemeljitev in ustrezno dokumentacijo o doseženih rezultatih oz. delu v času od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021.

- IV. Prijave s potrebnimi dokazili pošljite na e-naslov: bogomir.opeka@cerknica.si ali na naslov: **Športna zveza Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica, s pripisom »Za priznanje na področju športa«.**

Rok za oddajo predlogov je: 14. 1. 2022.

Opozorilo: Upoštevale se bodo samo pravilno izpolnjene prijave, ki bodo poslane v zahtevanem roku!

- V. Razpisna dokumentacija s prijavnimi obrazci je objavljena na spletni strani Občine Cerknica. Dodatna pojasnila: Bogomir Opeka (tel. št. 01 709 06 17).

Datum: 7. 12. 2021

Boštjan Ule
Predsednik SZC

JAVNI RAZPIS za sofinanciranje letnega programa športa v občini Cerknica za leto 2022.

1. Naziv in sedež neposrednega uporabnika, ki dodeljuje sredstva

Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.

2. Predmet javnega razpisa

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje letnega programa športa v občini Cerknica v letu 2022.

3. Osnovni pogoj za kandidiranje na javnem razpisa

Na razpisu lahko sodelujejo izvajalci letnega programa športa v skladu s 6. členom Zakona o športu, 4. in 5. členom Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Cerknica, ki imajo sedež v Občini Cerknica najmanj eno leto, s tem, da imajo športna društva in njihova združenja pod enakimi pogoji prednost pred drugimi izvajalci programov športa.

4. Iz proračunskih sredstev se bodo sofinancirali naslednji programi sprejetega letnega programa športa v občini Cerknica za leto 2022

1 Športni programi	138.000,00 EUR
1.1 Prostočasna športna vzgoja otrok in mladine	30.000,00 EUR
1.2 Športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami	500,00 EUR
1.3 Šport, vzgoja otrok in mladine, usmer. v kak. in vrhunski šport	80.000,00 EUR
1.4 Kakovostni šport	10.000,00 EUR
1.5 Vrhunski šport	2.000,00 EUR
1.6 Šport invalidov	500,00 EUR
1.7 Športna rekreacija	13.000,00 EUR
1.8 Šport starejših	2.000,00 EUR
2 Razvojne dejavnosti v športu	11.000,00 EUR
2.1 Usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov v športu	11.000,00 EUR
3 Organiziranost v športu	10.000,00 EUR
3.1 Delovanje športnih društev in zvez	10.000,00 EUR
4 Športne prireditve in promocija športa	11.000,00 EUR
4.1 Druge športne prireditve	11.000,00 EUR

5. Višina razpisanih sredstev

Višina sredstev javnega razpisa, v skladu s sprejetim Letnim programom športa, znaša 170.000,00 EUR, dokončna skupna vrednost in vrednost posameznih programov bo določena v skladu s sprejetim proračunom za leto 2022.

6. Obdobje, v katerem morajo biti porabljena dodeljena sredstva

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena najpozneje do 31. 12. 2022.

7. Vloge izvajalcev letnega programa športa morajo vsebovati naslednje izpolnjene obrazce

- Izjava,
- osnovni podatki o izvajalcu letnega programa športa,
- podatki o izvajanju LPŠ v letu 2021 s podatki o finančnem poslovanju izvajalca LPŠ v letu 2020 in načrt za leto 2022,
- prijava programa, za katerega se izvajalec prijavlja,

- finančno vrednotenje posameznega programa športa in
- vsebinski opis posameznega programa športa.
- Dokazila o izpolnjevanju ostalih pogojev, navedenih v tem javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

8. Rok za oddajo vlog, način predložitve in opremljenost vlog

Popolne vloge morajo biti z vsemi zahtevanimi prilogami predložene v zaprti ovojnici, osebno ali po pošti na naslov: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica, s pripisom na vidnem mestu »NE ODPIRAJ, Vloga za javni razpis – Letni program 2022« in s polnim naslovom pošiljatelja, najpozneje do 6. 1. 2022. Vloga se šteje za pravočasno, če je oddana priporočeno po pošti na zadnji dan prijave, 6. 1. 2022, ali do 14.00 istega dne osebno v sprejemni pisarni Občine Cerknica. Nepravočasno prejete vloge bodo s sklepom zavržene.

9. Odpiranje pravočasno prispelih vlog

Postopek javnega razpisa in odpiranje pravočasno dostavljenih, pravilno izpolnjenih in označenih vlog vodi strokovna komisija. Odpiranje vlog ne bo javno in bo izvedeno v osmih dneh po končanem razpisnem roku. Strokovna komisija bo na podlagi Zakona o športu, Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Cerknica in sprejetega letnega programa športa za leto 2022 v občini Cerknica ugotovila, ali vloge izpolnjujejo razpisne pogoje, in jih ovrednotila.

Predlagatelje nepopolnih vlog bo komisija v osmih dneh od odpiranja vlog pisno pozvala, da jih v roku osmih dni od prejema obvestila dopolnijo. Dopolnjene vloge morajo predlagatelji predložiti v zaprti ovojnici, osebno ali po pošti na naslov: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica, s pripisom na vidnem mestu »NE ODPIRAJ, Dopolnjena vloga za javni razpis – Letni program 2022« in s polnim naslovom pošiljatelja. Dopolnjena vloga se šteje za pravočasno, če je bila oddana priporočeno po pošti na zadnji dan roka za dopolnitev ali do 14.00 istega dne osebno v sprejemni pisarni Občine Cerknica. Nepopolne vloge, ki jih predlagatelji v navedenem roku ne bodo dopolnili ali bodo dopolnitve prispele po izteku roka za dopolnitev, bodo s sklepom zavržene.

10. Rok, v katerem bodo predlagatelji obveščeni o izidu javnega razpisa

O izboru in višini sredstev, dobljenih na tem razpisu, bodo predlagatelji pisno obveščeni s sklepom v roku 45 dni po koncu razpisa. Z izbranimi izvajalci programov bodo sklenjene pogodbe.

11. Informacije o razpisni dokumentaciji

Razpisna dokumentacija bo od dneva objave razpisa na voljo na spletni strani Občine Cerknica (<http://www.cerknica.si/>). Podrobnejša navodila in dodatne informacije lahko dobite na občinski upravi pri Bogomirju Opeki (tel. št. 01 709 06 17).

Cerknica, 7. 12. 2021
Številka: 410-0053/2021

OBČINA CERKNICA
župan Marko Rupar

Avtorica: Polona Otoničar Pajk Fotograf: Ljubo Vukelič

Luka Stražišar

Luka Stražišar je 18-letni Rakovčan, ki blesti v namiznem tenisu, kjer je požel že številne uspehe. Nadarjen pa ni le za šport, temveč tudi za matematiko, saj je bil v osnovni šoli v njej državni prvak.

Luka trenutno obiskuje 4. letnik Gimnazije Vič, z namiznim tenisom pa se je začel ukvarjati v 1. razredu osnovne šole. Od takrat do sedaj je nanizal že kar nekaj uspehov; v 9. razredu je bil državni prvak v dvojicah pri kadetih, takrat je dosegel tudi 3. mesto posamezno, na zadnjih dveh mladinskih prvenstvih v dvojicah pa je dosegel 3. in 2. mesto. »Namizni tenis sta igrala tudi moj oče in stric, zanj pa sem se navdušil v 1. razredu na predstavitvi v šoli. Poskusil sem in mi je bilo všeč. Čeprav je tako, da več znaš, bolj uživaš,« mi odgovori na vprašanje, kdo ga je navdušil za tako imenovani ping pong.

Treningi potekajo v rakovski stari telovadnici, kar Luku zelo ugaja. »Telovadnica je tako prostorna, da v njej lahko postavimo pet miz. Ker zraven ni treningov, denimo košarke, je tudi bolj mir, miza se ne trese od različnih vibracij. Mize postavljamo le trikrat tedensko, ker nam jih ni treba pospravljati, tako da več časa lahko namenimo sami igri,« pove Luka. »Sedaj, ko imam vozniški izpit, bom pa lahko občasno hodil na trening tudi v Logatec,« nato doda. V Logatec zato, ker od tam prihaja fant, s katerim igra v paru. »Ker v klubu redno trenirajo predvsem mlajši igralci, večkrat nimam ustreznega partnerja za igro, zato največkrat treniram s pomožnim trenerjem,« pojasni in doda, da če igraš ves čas samo z enim igralcem, se navadiš na njegove udarce. »Na tekmi pa drugi tekmovalci igrajo drugače in imaš lahko težave. Zato je zaželeno, da treniraš s čim več igralci,« še pove. Trenutno ima Luka dva trenerja, kar mu je zelo všeč, saj je ob odsotnosti enega, denimo če gre na kakšen turnir v tujino, tu še vedno drugi.

Treningi potekajo pet dni tedensko in trajajo dve uri. Ob koncih tedna od septembra do junija sledijo različne

tekme; včasih samo v soboto, občasno pa tudi ob nedeljah. Poleti klub organizira enotedenske aktivne priprave na novo sezono, zadnja leta v Starem trgu, med ostalimi počitnicami pa se Luka udeležuje tudi reprezentančnih priprav, na katerih se z ostalimi tekmovalci iz vse Slovenije pripravlja na mednarodna tekmovanja doma in v tujini. Tako je že zastopal slovenske barve na svetovnem tekmovanju v Lignanu v Italiji in na Otočcu.

Na tekmah Luku veliko pomeni navijanje gledalcev. Pravi, da se mu spodbujanje zdi pozitivno. Tudi sam je že v 3. razredu hodil gledat starejše igralce namiznega tenisa in navijal za njih. »Vesel sem, da s tistimi, ki sem jim nekdaj ploskal, sedaj igram skupaj v ekipi,« pove. »Dobro je, če gledaš druge tekme; tako vidiš, kje bi tudi sam lahko napredoval,« nato še razloži 18-letni dijak.

V marcu 2020, ko se je zaradi koronavirusa ustavilo tudi športno življenje in ni bilo treningov, si je Luka za domov v klubu izposodil mizo za namizni tenis in tudi robota, ki mu je metal žogice: Mu pa robot ni bil preveč všeč, saj sta manjkala stik z igralci in raznolikost udarcev.

Luka je bil za šport navdušen že kot majhen deček. »Zelo rad sem gledal ŠPORT TV in ŠPORT klub,« pove. Čeprav so mu vsi športi blizu, poleg namiznega tenisa predvsem nogomet, košarka in odbojka, pa mu ni všeč, da drugi športi v Sloveniji skoraj vedno zasenčijo namizni tenis in da tudi prenos tekem namiznega tenisa po TV ni pogost.

»Na Kitajskem je pa namizni tenis vodilni šport. Ko gledam tekme v svetovnem merilu, ravno ta trenutek poteka v ZDA svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, sem navdušen, ko zmaga kdo, ki ni iz Kitajske, ki sicer prevladuje v tem športu,« pove. Nato doda, da je namizni tenis primeren za vse generacije: »Na svetovnem prvenstvu je medaljo dobila 58-letna Kitajka iz Luksemburga. Na olimpijskih igrah pa je nastopila tudi 12-letna Egipčanka.« Se pa glede zapostavljanja namiznega tenisa tudi v Sloveniji premika na bolje: »Malo se je sedaj spremenilo z Darkom Jorgičem, ki je oktobra na najnovejši lestvici Mednarodne namiznoteniške zveze pridobil dve mesti in postal najvišje uvrščeni slovenski namiznoteniški igralec v zgodovini,« pove. Po petem mestu na olimpijskih igrah veliko več ljudi pozna kakšnega namiznoteniškega igralca.

Zdi se, da Luku uspeva vse, česar se loti. V osnovni šoli je bil namreč državni prvak iz matematike, igra harmoniko in spoznava programiranje. Luka profesionalno treniranje namiznega tenisa v prihodnosti ne zanima, igranje v članski ligi pa, želel bi tudi pridobiti osnovno licenco za trenerja.

Mitja Rok (1984–2021)

V novembru nas je zapustil sokrajan Mitja Rok. Bil je dolgoletni član Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Grahovo in Telesno-kulturnega (TKD) Sovica. Kot amaterski ultrakolesar je nanizal številne športne uspehe ter zmage na cestnih dirkah doma in v tujini.

Po končanem šolanju se je vrnil v domači kraj Grahovo. Vključil se je v delovno okolje in s svojim znanjem prispeval k razvoju naše skupnosti. Bil je prijazen in zaupanja vreden mlad mož, ki si je ustvaril tudi prijetno družino.

Ob vseh dejavnostih je bilo kmalu jasno, da je njegova pot zapisana v športu, izjemno težkem ultramaratonu, pri katerem so znanje, moč in volja tisti, ki vodijo do rezultatov.

Samo on in družina ter njegova ekipa vedo, koliko vloženega truda je bilo potrebnega, da se je prebil do najvišjih mest; niso štete ure in ure treningov, odsotnosti od doma. Športno udejstvovanje je jemal profesionalno in zato tudi dosegal odlične rezultate. Bil je vztrajen in dosleden borec.

Prvo Dirko okoli Slovenije (DOS) je prevozil leta 2010. V letih 2011 in 2012 je bila njegova kariera v vzponu. 2012 je z gorskim kolesom vozil na Cape Epicu v Južni Afriki in nato naslednje leto, 2013, zmagal dirko v dirki (DOS, osvojen naziv Kralj Vršiča). Prav tako leta 2013 je osvojil drugo mesto na dirki po Švici (TorTour). Leta 2014 je na DOS ponovno osvojil naziv Kralj Vršiča.

© osebni arhiv

Krajani Grahovega smo bili izjemno ponosni, da je tudi naš kraj prišel na športni zemljevid.

Kot povabljeni kolesar je še nekaj časa vozil na različnih uglednih tekmovanjih. Dosegel je vrhunec svojega amaterskega športnega udejstvovanja in se leta 2017 odločil, da bo prenehal tekmovati. Tudi po končani karieri je ostal ljubitelj kolesarstva in pogosto smo ga videvali, kako je premagoval dolge ture za lastno zadovoljstvo.

Krajani Grahovega smo neizmerno ponosni in hvaležni Mitji za njegove športne uspehe, ki so nas povezovali; zdaj pa nas na našo veliko žalost povezujejo samo še v spominih.

Ksenija Preželj

Drevo generacije

V petek, 19. 11. 2021, so prvošolci generacije 2021/22 OŠ Notranjski odred Cerknica na šolskem vrtu posadili lipo. Lipa velja za simbol slovenstva in se od nekdaj sadi ob pomembnih dogodkih. Učiteljice prvih razredov smo se za posaditev lipe odločile zaradi dveh pomembnih dogodkov v tem letu: samostojna Slovenija je 25. junija obeležila 30-letnico in 1. septembra 2021 so otroci postali šolarji.

Pomembnost sta s svojo prisotnostjo učencem pokazali ravnateljica **Ines Ožbolt** in njena pomočnica **Maja Škrbec**.

Hišnik **Darko** je izkopal luknjo, prinesel mrežo in skupaj z vsemi zbranimi pomagal pri posaditvi. Najprej sta z učencem **Tinetom** stresla gnoj in ga posula z zemljo. V nadaljevanju smo vsi prisotni stresli svoj lonček zemlje h koreninam lipe. Lonček smo predhodno zgubali iz odpadnega papirja.

Z drevesom generacije prvošolcev Osnovne šole Notranjski odred Cerknica se pogloblja znanje v okviru projekta Ekošole: Znanje o gozdovih v Sloveniji.

Za podarjeno sadiko lipe se zahvaljujemo **Branku Mlakarju** iz Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote Postojna, krajevne enote Cerknica. Gospod Branko nam je povedal, da je sadika navadna lipa (*tilia platyphyllos*). Ob posajeno lipo smo postavili tablico z zapisom drevesne vrste, za katero sta poskrbela profesorja **Uroš** in **Jure**.

Prvošolcem želimo, da bodo ponosni državljani Slovenije. Ob koncu devetletnega osnovnošolskega izobraževanja se bodo lahko ponovno fotografirali ob svoji lipi.

📷 Marja Lončar

Majhna škatla za velik nasmeh

Učenci 5. b-razreda Osnovne šole (OŠ) »Jožeta Krajcak« Rakek smo se pridružili dobrotelni akciji Božiček za en dan, ki letos poteka že deseto leto zapored. Verjamemo namreč, da si vsak otrok v prazničnih dneh zasluži darilo, ki mu pričara nasmeh na obraz. Naša obdarovanka je bila desetletna deklica, za katero smo pripravili škatlo, polno drobnih presenečenj. Naši pridni prsti so poskrbeli, da je škatla dobila praznično podobo in tako postala pravo Božičkovo darilo. Hvala tudi našim staršem, ki so nas pri dobrotelnosti podprli in v našem imenu prispevali simbolične denarne zneske.

Naj škatla pride v prave roke in razveseli deklico, ki ji je namenjena!

📷 Učenci 5. b in učiteljica Monika Derenčin 📷 arhiv šole

Mozaik v počastitev 140-letnice rakovške šole

Osnovna šola »Jožeta Krajcak« Rakek se lahko pohvali z novo mozaično steno, ki krasí glavni vhod šole. Mozaična stena je nastala v sodelovanju rakovške šole, učencev in mentorjev z mozaično sekcijo Kulturnega društva Rak Rakek. Učenci od 1. do 9. razreda so v septembru in oktobru izdelali vsak svoj manjši mozaik, ki se je z drugimi povezal v pisano satovje. Barve mozaika predstavljajo mavrico vseh dejavnosti, ki se dogajajo na naši šoli. V petek, 5. novembra, so jo v sklopu krajšega kulturnega programa slovesno odkrili župan **Marko Rutar**, ravnateljica mag. **Anita Knez** in predstavnica rakovških mozaičark **Karmen Petrič**. Kulturni program so pripravile učenke 9. razreda. Z mozaikom so počastili 140-letnico šolstva na Rakeku. 📷 www.cerknica.si 📷 Tine Šubic

Tradicionalni slovenski zajtrk

Na dan slovenske hrane, 19. novembra, smo v Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica pripravili tradicionalni slovenski zajtrk. Za uvodnim nagovorom je po šoli zadonela pesem Čebelar, ki so jo v razredih zapeli tudi učenci. Nato je sledil zajtrk, ki je bil sestavljen iz ekološko pridelanih medu, masla, kruha, mleka in jabolk sheme Izbrana kakovost. Marsikateri učenec, ki ga v petek ni bilo v šoli, pa si je tak zajtrk pripravil doma. Tudi pouk tistega dne je bil povezan s temami o čebelah in medu; učenci so se pogovarjali o sadju in zelenjavi, saj je leto 2021 razglašeno kot mednarodno leto sadja in zelenjave. Prek spletne aplikacije Zoom so se nekateri razredi povezali s Čebelarsko zvezo Slovenije. Učenci so pri pouku izdelali različne izdelke – čebelice in sadje iz papirja, slike čebelic ... Nekatere izmed njih so razstavili tudi na stojnici.

Letos smo bili prvič povabljeni, da se pridružimo vseslovenski akciji in v tednu pred dnevom slovenske hrane pripravimo tudi tradicionalno slovensko kosilo. Njegov cilj je spoznavati pridelavo in predelavo zelja in repe ter spodbujati njuno uživanje, zato smo za kosilo v tem tednu ponudili joto s kisló repo.

☞ Mojca Dovjak

Vrtec Martin Krpan Cerknica se prvič vključuje v program Erasmus+

Osnovna dejavnost predšolskih otrok je igra, prek katere spoznavajo svet okrog sebe, raziskujejo in ustvarjajo, pridobivajo znanja in veščine, se učijo sodelovanja z drugimi in pravil v družbi. V vrtcu želimo otrokom omogočiti čim več igre in dejavnosti v naravnih okoljih, pri čemer izkoriščamo naravne danosti. Maja 2020 je bil naš vrtec s projektom Živeti, igrati in učiti se v naravi uspešen na razpisu Erasmus + KA101, ki omogoča mobilnost šolskega osebja.

Kakovost našega strokovnega dela želimo izboljšati in nadgraditi, zato bomo v okviru projekta spoznali nove, drugačne, sodobnejše pristope iz nekaterih držav (predvsem skandinavskih), kjer je gozdna pedagogika že uveljavljena. Dolgoročno želimo koncept gozdnih vrtcev vnesti v naše delo na način, da bi otroci večino vrtčevskega časa preživeli v naravi, se tam igrali, raziskovali in se učili iz okolja.

S projektom, s katerim vstopamo v mednarodni prostor, bodo udeleženci poleg kompetenc, potrebnih pri delu z otroki, krepili tudi sposobnosti dela v skupini in timskega načrtovanja, prilagajanja, samoiniciativnosti, komuniciranja v tujem jeziku, spoznavali bodo medkulturne razlike ter pridobili nova poznanstva.

V izbranih gostujočih vrtcih na Norveškem in Islandiji bodo strokovni delavci teden dni prisotni v oddelkih različnih starostnih skupin. Tako bodo dobili vpogled v izvajanje dejavnosti in igre na prostem, spoznali dnevno rutino, način načrtovanja, sodelovanja med strokovnimi delavci, zaposlenimi in starši ter med vrtcem in lokalnim okoljem.

V okviru projekta se bodo udeležili tudi strukturiranih tečajev in spoznali nove pristope ter metode dela z otroki, kjer učenje prek igre poteka v naravnih okoljih (t. i. Outdoor Learning and Activities).

Pridobljena nova znanja in izkušnje bodo udeleženci predstavili sodelavcem, strokovni delavci pa bodo novosti in dobre prakse vključevali v delo z otroki.

☞ Judita Prudič ☞ Ljubo Vukelič

Jesenska delavnica

Z učenci 4. razreda Osnovne šole Notranjski odred Cerknica smo 15. novembra preživeli ustvarjalno popoldne. Imeli smo se jesensko lepo. Tudi naši izdelki so bili seveda jesenski. »Zrasel« je pravi gozd, v njem pa so v ličnih hišicah dom našli škratki. Ker je naša šola ekošola, smo pri delu uporabili le odpadne in naravne materiale. Nekaj smo jih našli v gozdu, nekaj pa so nam jih podarila podjetja Tila, Eclipse print in BT Laser, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

☞ Ivanka Kovšca

Avtorica in fotografinja: **Alenka Veber**

S študijskimi krožki po Notranjskem parku

Začetki študijskih krožkov (ŠK) v Evropi segajo na prelom iz 19. v 20. stoletje. Nastali so na Švedskem v času gospodarske krize okrog leta 1900. V slovenskem prostoru ŠK delujejo od leta 1994.

Za koordinacijo ŠK in izobraževanje mentorjev skrbi Andragoški center Slovenije. Tako vladne kakor nevladne organizacije sredstva za delovanje ŠK pridobivajo na razpisih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport enkrat letno. Ena temeljnih značilnosti modela ŠK je, da so za udeležence načeloma brezplačni, razen če si načrtno izberejo izziv, ki terja večji obseg finančnih sredstev.

Bolezen covid-19 je vse od prve razglasitve epidemije 12. marca 2020 pa do danes narekovala številne prilagoditve pri vodenju ŠK. Tako je mentorica ŠK **Alenka Veber** večino ŠK v šolskem letu 2020/2021 izvedla v poletnih mesecih.

V študijskih krožkih z naslovi »Dediščina Notranjskega podolja«, »Na sledi veselju« in »Na Logaško, Cerknisko in Starotrško« so udeleženci velikokrat obiskali tudi Notranjski regijski park ter se sprehodili po Poti Drvošec, Poti izvirov in Naravoslovni učni poti Rakov Škocjan. Ubirali pa so tudi poti po Planinskem, Cerkniskem, Loškem in Babnem polju.

Udeleženci vseh treh ŠK so prihajali iz notranjskih občin ter iz občine Loški Potok. Pri dveh srečanjih pa sta nam priskočila na pomoč Zavod Jezerski hram in Društvo ljubiteljev Križne jame. Ogledali smo si maketo Cerkniskega jezera in se spustili v Križno jamo.

Čeprav so naša druženja potekala tako rekoč na domačem pragu, je pri vseh udeležencih prevladalo mnenje, da premalo poznamo kulturno in naravno dediščino, ki nas obdaja na vsakem koraku. Številni med njimi so npr. prvič v življenju

obiskali najstarejši krajinski park v Sloveniji – Rakov Škocjan – ali pa Vidovsko planoto.

S ŠK nam je v šolskem letu 2020/2021 uspelo povezati udeležence na regijski ravni ter zapolniti vrzeli oziroma preseči ovire pri vključevanju starejših in ranljivih skupin v izobraževanje, kot so npr. situacijske ovire, institucionalne ovire in dispozicijske ovire.

V času pisanja prispevka je epidemiološka slika v Sloveniji ponovno slaba, zato o načrtih in vsebinah novih ŠK težko govorim, a zagotovo bomo nadaljevali v začrtani smeri. Prepričana sem, da novo znanje, ki so si ga pridobili udeleženci, ne bo ostalo samo na ravni posameznika, ampak bo predstavljalo tudi bogat prispevek k vitalnosti lokalnega in tudi širšega okolja, v katerem živimo in iz katerega izhajamo. Ter ne nazadnje h kakovosti, ki smo jo dolžni tudi prispevati.

KRVODAJALSKA AKCIJA

- v ponedeljek, **27.12.2021**
- v torek, **28.12.2021**
- v sredo, **29.12.2021**

od 7. do 13. ure v OŠ Cerknica.

Krvodajalske akcije se lahko udeležite tako, da se predhodno prijavite in dogovorite za uro prihoda. Telefonske številke bomo objavili naknadno.

Viem tistim, katero hravno skupino bo zdravstvo tahrat potrebovalo, pa jim bomo poslali SMS obvestilo in telefonske številke za prijavo.

Voščilo

Kaj za prazničnimi vrati čaka nas, ko razigrano prastopil letni prag bo čas? Bo jutro s soncem obsijano, bo z mehkim perjem nam poslano, bodo novi časi zlati?

Zlati bodo, če sivino vsakdanjo sami pozlatimo, s poštenim delom in dobroto, jim s smehom vidljemo lepoto in s prijateljstvom iskrenim nežnost, srečo, mir toplino.

Takih časov, zlatih časov, v novem letu Vam želimo!

Srečno 2022!

Redna oddaja: Občinska knjižnica Cerknica, ul. Sv. Krištofa 1, SI-8220 Cerknica

Avtorica: **Sara Smaić** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Jesensko-zimske dejavnosti

Oktober smo v Večgeneracijskem družinskem centru začeli z jezikovnimi tečajji. Srečanja potekajo enkrat tedensko po eno uro, ponujamo tečaje začetne in nadaljevalne slovenščine za priseljenca ter tečaje angleščine, francoščine in nemščine.

Zaradi trenutnih epidemioloških razmer vsi jezikovni tečajji potekajo po spletu. V jesenskem času smo uspešno izvedli tečaj pametnih telefonov za starejše.

Bliža se praznični čas in ne glede na trenutno stanje bomo tudi v Večgeneracijskem družinskem centru, upoštevajoč vse trenutne ukrepe, izvedli nekaj dejavnosti. Decembra bomo organizirali delavnico kreativnega pisanja voščilnic, ki jo bo vodila vsestranska umetnica **Ana Obreza**. Delavnica bo potekala na daljavo v ponedeljek, 13., torek, 14., in sredo, 15. decembra, od 17. do 19. ure. Udeležba je brezplačna, prijave sprejemamo do 12. decembra (oz. do zapolnitve prostih mest) na druzinski.center.cerknica@gmail.com. V drugi polovici decembra bomo pripravili akcijo obdarovanja Večgeneracijski Božički. Če želite sodelovati, lahko v večgeneracijski center (Čabranska 9, Cerknica) prinesete darilce v vrednosti do pet evrov. Zbiranje daril bo potekalo 8., 10., 13. in 15. decembra od 8. do 15. ure. Za prijetnejši zaključek nenavadnega leta bomo 17. decembra od 16. do 17. ure pred centrom organizirali varno druženje na prostem »Pridte naokul«. Vse občane vljudno vabimo, da z nami

ob jedači in pijači praznujete zaključek leta. Na dogodku boste udeleženci akcije Večgeneracijski Božički izžrebali naključno darilo. Zaradi spreminjajočih se epidemioloških razmer si pridržujemo pravico, da spremenimo ali odpovemo napovedane dogodke. V prazničnem času vam želimo obilo zdravja in veselja. Naj bo zaključek leta 2021 čim mirnejši. Upamo, da nam bo prihodnje leto prineslo več možnosti za srečanja in izvajanje dejavnosti v živo.

Tudi v času praznikov velja previdnost!

Policijska postaja Cerknica

Tako kot po celi Sloveniji tudi na območju Policijske postaje Cerknica zopet opažamo porast drznih tatvin iz stanovanjskih hiš in parkiranih vozil. Storilci ne nastopajo sami, temveč po dva, trije ali več. Drznih tatvin se lotevajo na prefinjen način. Najpogosteje se predstavijo kot delavci različnih podjetij (npr. telekomunikacijskih, elektro podjetij, podjetij, ki se ukvarjajo z dezinfekcijo prostorov), ki so prišli opravljati različne storitve (izmera jakosti signala, preverjanje internetnih povezav, posodobitve itd.). Prihajajo dobro pripravljene, saj so oblečeni v delovne obleke z logotipom podjetja, prav tako pa imajo logotipe nalepljene na avtomobilih. V večini primerov storilci nastopijo skupinsko tako, da vas eden ali dva zamotita z vljudnostnimi vprašanji, pogovorom, posebno pri starejših osebah, medtem ko drugi preiščejo hišo in okolico ter izvršijo tatvine denarja ali nakita.

Vsem občankam in občanom, predvsem starejšim osebam in osebam, ki živijo same ali na samem, svetujemo, da so zelo previdni:

- oseb ne spuščajte v stanovanja ali v stanovanjske hiše, dokler se ne identificirajo;
- osebe imejte pod stalnim nadzorom;
- pokličite podjetje, za katero naj bi osebe opravljale dejavnosti, in preverite, ali so osebe, ki vam storitev ponujajo, dejansko zaposlene pri njih in opravljajo določena dela na vašem območju;
- zabeležite registrske oznake avtomobilov, barvo, tip ...;
- pozorni bodite na opis oseb (obleke, videz, govor ...);
- zaklepajte vhodna vrata, ključ imejte pri sebi in ne shranjenega v bližini doma.

Osebna vozila

- V osebnih vozilih ne puščajte vrednejših predmetov, kot so ure, telefoni, denar, bančne kartice in podobno, sploh pa ne na vidnem mestu, saj s tem storilce spodbudite k dejanju.
- Pri zaklepanju avtomobilov preverite, ali so vrata resnično zaklenjena.

Preden se zaveste, lahko postanete žrtev kaznivega dejanja. Če se to kljub previdnosti zgodi, priporočamo, da obvestite policijo na tel. št. 113 ali najbližjo policijsko postajo. Želimo vam vesele praznike, naj bodo tudi varni. Srečno in varno tudi v letu 2022. ■

Ob Rakovškem griču do spomenika

Iz Zelš proti Rakovemu Škocjanu se že po kakem kilometru poti desno odcepi gozdna cesta, na koncu katere je obračališče. Med potjo prečimo Kunaverjevo pot, do obračališča imamo še skoraj kilometer in pol. Na naši levi se razprostira Rakovski grič, na desni strani pa lahko skozi krošnje dreves že opazimo vozeči se vlak. Na obračališču pridemo do naslednjih planinskih oznak. Sledimo planinskim oznakam proti Rakeku. Pot preide v stezico, vozeči vlaki so vse glasnejši. Kmalu zagledamo železniške tire, ki se jim ne približamo, ampak nekoliko prej krenemo levo. Po nekaj metrih stezice ob desni strani opazimo spomenik. Priča nam, da je bil tu 14. avgusta 1892 ustreljen »borštinar« Peter Kunc.

Novico o tem dogodku je objavil časopis Slovenec dne 16. 8. 1892, št. 185. »Logarski pomočnik kneza Windischgrätza, Peter Kunc, je šel v nedeljo 14. t. m., na lisičji lov v Rakovski grič, blizu vasi Slivice, unške župnije. V gozdu se je najbrž sešel s kakim lovskim tatom, kateremu je hotel vzeti puško in ga zgrabiti. A tat je bil urnejši in ustrelil Kunca, ki je na mestu mrtev obležal. Kunc je bil zelo vesten paznik in pošten človek.«

Časopis Slovenski narod je istega dne, št. 185, prav tako objavil novico o dogodku. »Kneza Windischgrätza logar na Uncu, je v nedeljo zjutraj poslal gozdnega paznika Kunca na neko mesto, kjer so navadno tatinski lovci krenili v gozd. Ker Kunca ni bilo do opoldne nazaj na Unec, so ga šli iskat in ga našli blizu železniške stražnice, kakih 10 minut pod Rakekom, mrtvega. Domneva se, da je bil ustreljen s strani tatinskega lovca. V ponedeljek zjutraj je prišla na lice mesta sodna komisija iz Logatca. Preiskovalni sodnik je dal v zapor odpeljati železniškega paznika in njegovo ženo.«

Kakorkoli, spomenik nam je še danes priča o žalostnem dogodku, naš pohod pa tu zaključujemo in se po isti poti vračamo k izhodišču. Gozdno tišino nam poleg vlaka nekaj časa moti še hrup z avtoceste. Morda vsem drevesom listje še ni odpadlo in nas ta razveselijo s pogledom na prelivajoče se barve. ■

FE-MONT

KRIVLJENJE VSEH KLEPARSKIH ZAKLJUČKOV (do 7 m)

USLUGE Z AVTODVIGALOM (dvig do 30 m)

IZDELAVA KOVINSKIH KONSTRUKCIJ

NAJEM DVIŽNE KOŠARE (dvig do 15 m)

IZDELAVA HLADILNIC in ZORILNIC

Prijetne božične praznike
in srečno 2022!

www.fe-mont.si

041 316 855

info@fe-mont.si

Stran ureja: **Notranjski regijski park (NRP)**

Mistična dežela Cerknškega jezera

© Ljubo Vukelič

Občinski svet Občine Cerknica je soglasno potrdil Strategijo razvoja trajnostnega turizma v občini Cerknica 2021–2026, ki postaja osrednji in obenem prvi strateški dokument, ki celostno naslavlja področje razvoja turizma v destinaciji. Dokument, ki postavlja okvir za ključne smernice in ukrepe za razvoj trajnostnega turizma na območju občine Cerknica, je nastal na podlagi intervjujev, anket, delavnic in srečanj s ključnimi deležniki s področja turizma v občini ter tudi s pomočjo strokovnih usmeritev Zavoda Novi turizem, v sodelovanju z Zavodom Tovarna trajnostnega turizma GoodPlace in Zavodom Aliansa. Občinski svetniki so dokument soglasno potrdili. Notranjski park postaja blagovna znamka povezovanja vseh Cerknčanov, s potencialom, da v prihodnje povežemo še vse Notranjce. Turistično ponudbo občine Cerknica bomo upravljali in razvijali pod krovno destinacijsko znamko Notranjski park in jo podpisovali s pozicijskim sloganom Mistična dežela Cerknškega jezera. Ključna razlikovalna prednost občine Cerknica je namreč Cerknško jezero, ki je z edinstveno ter bogato floro in favno močno zaznamovalo tukajšnje prebivalce. Z besedo »dežela« lepo povežemo in hkrati dajemo prostor tudi preostalim naravnim vrednotam in območjem občine. Tako bodo v prodajno zgodbo vključeni tako Križna jama, Rakov Škocjan, Slivnica, Menišja in skrivnostni Javorniki kot tudi mistični elementi dežele: pustno rajanje v organizaciji Pustnega društva Cerknica ter naravna in kulturna dediščina. ■

Center za obiskovalce bo kmalu opremljen

© Ljubo Vukelič

Center za obiskovalce na koncu vasi Dolenje Jezero je zasnovan kot vstopna interpretacijska točka v zavarovano območje Cerknškega jezera. Naš temeljni cilj ob naraščajočem številu obiskovalcev je, da bi jih usmerjali in s tem preprečevali množičen vstop na občutljive predele, kjer gnezdi ogrožene vrste ptic. V novozgrajenem središču je že letos poleti uradno zaživel Turistično-informacijski center (TIC), kar pa je le prvi korak k celostni vsebinski ureditvi objekta. Naslednje leto bo objekt dobil še sodobno notranjo opremo, ki bo omogočala interaktivno didaktično predstavitev Cerknškega jezera ter življenja ob in v njem.

Obiskovalci centra bodo lahko prek najsodobnejših multimedijskih vsebin in z vsemi čutili, s pomočjo navidezne resničnosti, spoznavali jezero, park, živali in rastline v vseh štirih letnih časih, pa tudi zgodovino, mitologijo in še marsikaj drugega. V ta namen je bil v letu 2021 uspešno izveden tudi fotografski natečaj »Vsi obrazi Cerknškega jezera«. Z njegovo pomočjo smo iskali fotografske motive edinstvene pokrajine Cerknškega jezera, ki bodo predstavljeni v centru. Notranjost bo v celoti opremljena s pomočjo finančnih sredstev naravovarstvenega projekta Kras.Re.Vita, ki ga sofinancirata EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. ■

Zakaj je za vas pomembno Cerknško jezero?

© Eva Kebe

Notranjski park že vse od začetka izvajanja projekta LIFE Stržen (september 2017) z anketnim vprašalnikom preverja, kako obiskovalci poznajo dejavnosti projekta in z njim povezane pojme. Vprašalnike redno izpolnjujejo udeleženci naših tematskih vikendov, na voljo pa so tudi obiskovalcem opazovalnice narave Orlek na Otoku. Anketa je namenjena tako domačinom kot obiskovalcem z drugih delov Slovenije. V njem jih med drugim sprašujemo, ali vedo za NATURO 2000, za katere živalske vrste je Cerknško jezero ključno v evropskem merilu, ali so že slišali za ptico bobnarico, katere so dejavnosti projekta LIFE Stržen in zakaj je zanje pomembno naše presihajoče jezero. Na to vprašanje jih večina odgovori, da zaradi možnosti opazovanja neokrnjene narave ter rekreacije.

Sicer opažamo, da po štirih letih trajanja projekta zaradi dobre promocije in obveščanja o projektu, o katerem so pogosto poročali tudi mediji, ljudje vedo več. Projekt bo z možnostjo podaljšanja trajal še eno leto. ■

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović** (Najeto pero) Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na e-naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **24. januarja**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke – **Občina Cerknica**.

- 1. nagrada:** knjiga Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz;
- 2. nagrada:** knjiga Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz;
- 3. nagrada:** knjiga Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku januarja.

Nagrajenci novembrske številke so:

- 1. nagrada:** zbornik Pretekla in današnja govorica Steinbergovih likovnih del – **Matej Modic**, Velike Bloke 1, 1385 Nova vas;
- 2. nagrada:** zbornik Pretekla in današnja govorica Steinbergovih likovnih del – **Maja Milavec**, Dolenja vas 17, 1380 Cerknica;
- 3. nagrada:** zbornik Pretekla in današnja govorica Steinbergovih likovnih del – **Željko Novak**, Unec 112, 1381 Rakek.

Nagrade, ki jih bodo nagrajenci prejeli po pošti, podarja **Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD) Cerknica**.

					Glasilo občine Cerknica	ROGOVILA Z ELASTIKO, FRAČA	NEMŠKI ORGANIST (JAKOB)	SHAKESPEAROV JUNAK (KRALJ ...)	IVAN ČARGO	VRV MED DVEMA JAM-BOROMA	ČOLN IZ DEBLA	TENŠKI LOPAR	OŠTEVANJE	AMERIŠKA IGRALKA WEST
					BESEDA, KI SE LAHKO PREBERE NAZAJ (KAP-PAK)									
					REKA V VIETNAMU									
					KRILLO RIMSKE LEGIJE				KRAJ PRI MARIBORU					
					IGLA ZA ŠVANJE				ORODJE ZA KOŠNJO					
														SLOVENSKI LITERARNI ZGODOV. (JOŽE)
	DELOVANJE NA KOGA	UMMALNA POSODA	POVRŠINSKA MERA	IT. IGRALEC VOLONTE				STAROGRSKI KIPAR						
				MESTO V TOSKANI				ZDELOVALEC VRVI						
RUSKI GENERAL (ANDREJ)						GOSJI SAMEC						NEŽA MAURER		
						TEKMOVALNOST						JEZERO V S. ITALIJ		
TEŽEK TOVORNI VOZ (NEKDAJ)							ŽA(R)			SL. SLIKAR (OTON)	VPREŽNI DROG			
							NAMOTANOST				MESTO NA HONŠUJU			
LUKA VIDMAR										PRISTANIŠKI DEL ATEN				
										ŠVIC. SMUČ. (SONJA)				
VALIŽANSKI IGRALEC GRUFFUDD													PRENOS TPKANIH SPOROČIL NA DALJAVO	IMAMOV URAD
LOVNA KOŠARA ZA RAKE								FLOZ. ŠOLA V ELEI						
								TV-VODIT. GALUNIČ						
					TEKOČINA V TELESU, MEZGA							NEMŠKA ZNAMKA AVTOV	ERNA MUSER	
					SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA					AVSTRAL. MEDVEDEK			REKA SKOZI FIRENCE	
					AMERIŠKI IGRALEC (RIF)					NEZN. LET. PREDMET				
					ŽENSKA, KI JE KOMU VSLJENA					KRAJ V BRKINH				
					NEOBČUTLJIVOST					JURE ERŽEN				

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): DROBNOMER, REPRESIVA, ETA, MIRON, SVETNICA, KAČ, ARAMIS, AVSA, OKAPI, ARI, MIKROB, NOVIGRAD, EDI, PAV, ZANE, NR, BORIN, EVA, TOSCA, AVOGADRO, BERLIN, NOTBURGA, VLAD, EMMA, ŠILAR, NIN, ENOLOGIJA, KANONIKAT. Težje besede: AAV, ADLUNG, VLASOV.

Ravnanje z odpadki

Biološki odpadki zavzemajo velik delež gospodinjskih odpadkov. Če jih zbiramo ločeno, lahko dosežemo manjšo količino odpadkov na odlagališču, s tem pa podaljšamo uporabnost odlagališča. Manj bioloških odpadkov na odlagališču pomeni tudi manj toplogrednih plinov.

Želena je, da gospodinjstva, ki imajo možnost hišnega kompostiranja, prednostno kompostirajo biološke odpadke. Če te možnosti nimajo, jih v rjavih zabojnikih oddajajo izvajalcu javne službe. Trenutno je zbiranje biološko razgradljivih odpadkov v rjavih zabojnikih na območjih, ki jih pokriva JP Komunala Cerknica, omogočeno v večjih naseljih – Cerknica, Rakek, Stari trg in Lož.

JP Komunala Cerknica zbrane biološke odpadke odda v ustrezno obdelavo, kjer so predelani v kompost in tako vrnjeni v naravni snovni krog. Z novembrom odvoz biorazgradljivih odpadkov (rjavi zabojniki) ponovno izvajamo na štirinajst dni, vsak drugi petek.

Previdno z odlaganjem pepela

Eden od stranskih produktov kurjenja z drvni oziroma lesnimi peleti je pepel. Pri odlaganju pepela je nujno potrebna previdnost, saj lahko z vročim pepelom, ki vsebuje koščke žerjavice, poškodujemo zabojnik (plastika se začne topiti) ali zanetimo požar, saj se lahko vnamejo odpadki v zabojniku. Kako pravilno odložimo pepel med odpadke? Pepel zbiramo v kovinsko posodo in počakamo, da se ohladi. Preden pepel preložimo v primerno vrečo, se prepričamo, da ne vsebuje žerjavice. Vrečo z ohlajenim pepelom zavežemo ali zalepimo (s tem preprečimo prašenje ob praznjenju zabojnika) ter jo odložimo v zelen zabojnik za mešane komunalne odpadke.

Ekološki otoki

Ekološke otoke sestavljata zabojnik za zbiranje odpadne steklene embalaže ter zabojnik za odpadni papir in papirno embalažo. Na nekaterih lokacijah so postavljeni še zbiralnik za zbiranje odpadnega jedilnega olja ter po novem še zbiralniki e-odpadkov.

Na žalost na ekoloških otokih večkrat opažamo, da uporabniki odpadke odlagajo neprimerno. Tako se na ekoloških otokih pogosto znajdejo tudi odpadki, ki tja ne sodijo, čeprav lahko uporabniki te odpadke brezplačno oddajo v zbirni center. Nepravilno odloženi odpadki kazijo videz kraja in povzročajo nepotrebne stroške pri vzdrževanju.

Na štirih ekoloških otokih (pri pokopališču na Uncu, na parkirišču pod cerkvijo na Rakeku, na Peščenku in v Grahovem) so bili oktobra postavljeni zbiralniki za e-odpadke.

Namenjeni so odlaganju:

- **malih gospodinjskih aparatov** (električni mešalniki, likalniki, tehtnice, ure, grelniki vode, ožemalniki, opekači kruha, salamornice);
- **računalniške opreme in zabavne elektronike** (mobilni telefoni, telefoni, računalniki, tiskalniki, zvočniki, tipkovnice, radijski sprejemniki, kasetofoni, gramofoni, računalniške miške, žepni računalniki (kalkulatorji), polnilci, fotoaparati, slušalke, DVD-predvajalniki, kamere);
- **ostale male opreme in orodij** (sušilniki, kodralniki, ravnalci las, električna orodja, sesalniki, ventilatorji, brivniki, svetilke);
- **igrač** (igračice, ki za svoje delovanje potrebujejo električni tok iz omrežja, baterije ali akumulatorje);
- **baterij** (do velikosti 40 x 25 x 25 cm).

